

Crna Gora
Agencija za sprječavanje korupcije

III KVARTALNI IZVJEŠTAJ

o sprovođenju Plana rada ASK u 2023.

01. jul – 30. septembar 2023.

ASK

Podgorica, oktobar 2023. godine

Sadržaj

I UVOD	3
II ANTIKORUPCIJSKI MEHANIZMI	3
1. Sprječavanje sukoba javnog i privatnog interesa u vršenju javnih funkcija/ poštovanje ograničenja u vršenju javnih funkcija.....	3
2. Kontrola primljenih poklona, donacija i zaključenih sponzorstava.....	6
3. Provjera izvještaja o imovini i prihodima javnih funkcionera u skladu sa godišnjim planom provjera.....	9
4. Kontrola finansiranja političkih subjekata i izbornih kampanja.....	14
5. Donošenje i sprovođenje planova integriteta.....	20
6. Kontrola djelatnosti lobiranja.....	25
7. Postupanje po prijavama zviždača i zaštita zviždača	27
8. Praćenje propisa i davanje mišljenja na propise iz oblasti antikorupcije	30
9. Vođenje upravnih postupaka iz nadležnosti ASK.....	35
10. Pokretanje prekršajnih postupaka i izdavanje prekršajnih naloga.....	37
11. Antikorupcijske kampanje, odnosi s javnošću, istraživanja i edukacije	40
IV MEĐUNARODNA SARADNJA I INSTITUCIONALNI RAZVOJ.....	43
1. Međunarodna saradnja.....	43
2. Saradnja sa državnim institucijama i civilnim društvom	51
3. Razvoj informacionog sistema Agencije	51
4. Ljudski resursi.....	52
IV FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI.....	53
1. Izvršenje budžeta ASK	53
2. Javne nabavke	54
Rezime.....	55
Aneksi.....	59

I UVOD

Agencija za sprječavanje korupcije (u daljem tekstu: Agencija/ASK) je samostalna i nezavisna državna institucija koja je počela sa radom 1. januara 2016. u skladu sa Zakonom o sprječavanju korupcije (u daljem tekstu: ZSK).

Kvartalni izvještaji o sproveđenju Plana rada Agencije, sa tabelarnim prikazom statističkih podataka (aneksi), dostavljaju se Savjetu ASK, koji na taj način vrši monitoring i evaluaciju Plana rada.

Sadržaj Izvještaja prikazan je tematski i obuhvata sve sprovedene aktivnosti ove institucije koje su bile predviđene strateškim ciljevima iz godišnjeg Plana rada Agencije za 2023. godinu.

Prilikom izrade Izvještaja, uzete su u obzir preporuke eksperata Savjeta Evrope.

II ANTIKORUPCIJSKI MEHANIZMI

---

1. Sprječavanje sukoba javnog i privatnog interesa u vršenju javnih funkcija/ poštovanje ograničenja u vršenju javnih funkcija

1.1. Svrha i opis

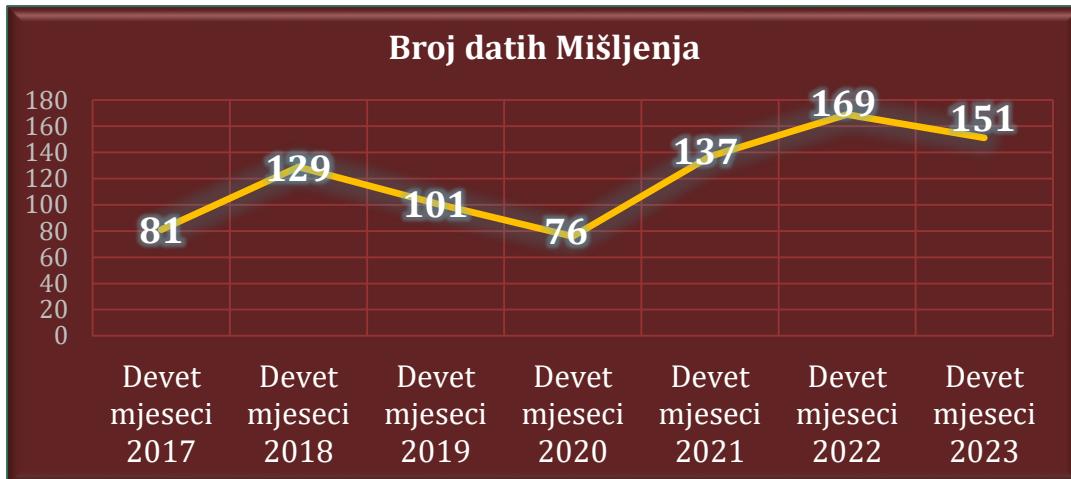
Sukob interesa u vršenju javne funkcije postoji kada privatni interes javnog funkcionera utiče ili može uticati na njegovu nepristrasnost u vršenju javne funkcije. Javni funkcioner je dužan da funkciju vrši na način da javni interes ne podredi privatnom, kao i da ne izazove sukob interesa u vršenju javne funkcije.

Zakonske odredbe o sukobu interesa u vršenju javne funkcije imaju za cilj da spriječe da dođe do situacija sukoba interesa, kao i da rješavaju i upravljaju sukobom interesa kada do takvih situacija dođe. Takođe, ZSK propisuje i ograničenja u vršenju javnih funkcija, koja se odnose na vršenje nespojivih funkcija, obavljanje dužnosti u privrednim društvima, članstvo u radnim tijelima i primanje naknada, kao i ograničenja po prestanku javne funkcije.

1.1. Rezultati rada

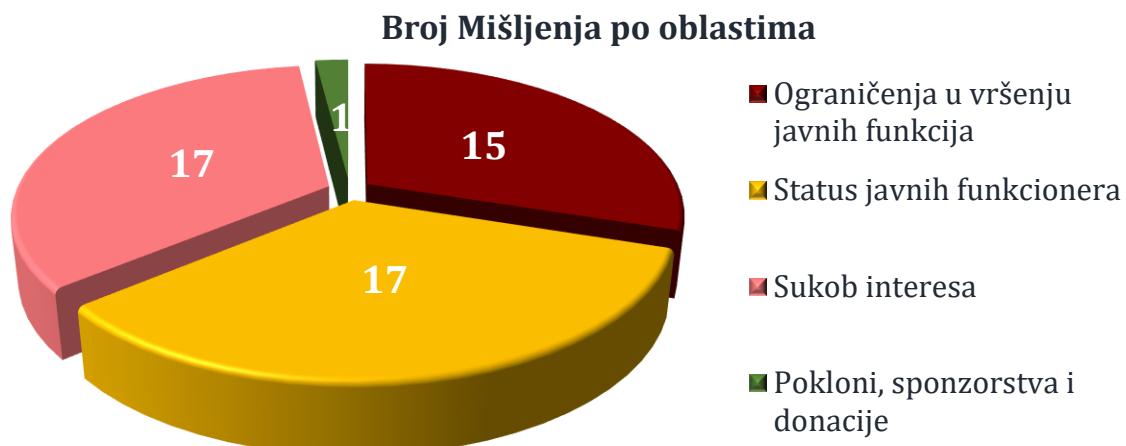
Davanje Mišljenja u cilju sprečavanja sukoba interesa

Agencija je u III kvartalu 2023. godine, postupajući po svim primljenim zahtjevima, **dala 50 Mišljenja** u oblasti sprečavanja sukoba interesa i ograničenja u vršenju javnih funkcija. U prvih devet mjeseci 2023. godine ukupno je dato **151 Mišljenje**, čime se održava kontinuitet velikog broja zahtjeva i datih mišljenja u ovoj oblasti.

Grafikon 1 – Broj datih mišljenja

- Od ukupnog broja datih mišljenja u III kvartalu 2023. godine **14 je negativno**, odnosno u njima je konstatovano da postoji ograničavajući faktor u odnosu na navode iz zahtjeva za davanje mišljenja;
- 14 mišljenja je pozitivno** (nema ograničavajućeg faktora u odnosu na navode iz zahtjeva);
- 5 mišljenja** odnose se na članstvo javnih funkcionera u organima upravljanja i nadzornim organima javnog preduzeća, javne ustanove ili drugog pravnog lica, gdje je konstatovano da javni funkcijer može biti član navedenih organa upravljanja ili nadzornih organa, ali da po osnovu navedenog članstva ne može ostvariti prihod ili drugu naknadu;
- 17 mišljenja** odnosi se na status javnih funkcionera shodno članu 3 ZSK.

Grafikon 2 – Broj datih Mišljenja po oblastima u III kvartalu 2023.

Upravni postupci u vezi sprječavanja sukoba interesa/ograničenja u vršenju javnih funkcija

Agencija je u III kvartalu 2023. pokrenula **13 upravnih postupaka** zbog eventualnog kršenja ZSK u dijelu sprečavanja sukoba interesa. Okončana su tri postupka (uključujući predmete iz prethodnog perioda) u kojima je utvrđeno da nema kršenja Zakona.

Osnov pokretanja upravnog postupka	Broj pokrenutih u. postupaka po službenoj dužnosti	Broj okončanih u.postupaka po službenoj dužnosti (uključujući predmete iz prethodnog perioda)	Broj i procenat utvrđenih kršenja u predmetima po službenoj dužnosti	Broj pokrenutih u.postupaka po osnovu zahtjeva drugog fizičkog/pravnog/nn lica	Broj okončanih u.postupaka po osnovu zahtjeva drugog fizičkog/pravnog/nn lica (uključujući predmete iz prethodnog perioda)	Broj i procenat utvrđenih kršenja po zahtjevima
Sukob interesa	12	3	-	1	-	-
UKUPNO	12	3	-	-	-	-

Tabela 1 - Pokrenuti i okončani upravni postupci i utvrđena kršenja zakona u oblasti povrede sprečavanja sukoba interesa

Ostavke na osnovu Mišljenja i Odluka Agencije

U III kvartalu 2023. godine, na osnovu datih Mišljenja, **podnijete su tri ostavke javnih funkcionera** na funkcije ili dužnosti nespojive sa javnom funkcijom.

Prekršajni postupci

Zbog kršenja odredaba ZSK koje se odnose na oblast **ograničenja u vršenju javnih funkcija**, Agencija je u III kvartalu 2023. podnijela **dva zahtjeva za pokretanje prekršajnih postupaka** nadležnim sudovima za prekršaje, od kojih je **u jednom od suda traženo oduzimanje imovinske koristi** stečene izvršenjem prekršaja.

2. Kontrola primljenih poklona, donacija i zaključenih sponzorstava

2.1. Svrha i opis

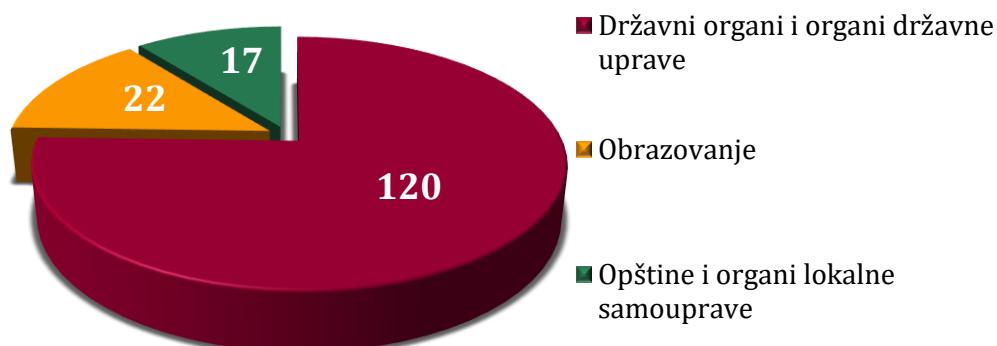
Primanje poklona, sponzorstava i donacija u državnim organima i drugim organima vlasti nosi sa sobom rizik od korupcije, te ZSK predviđa regulacije i u tom dijelu. Konkretno, primanje poklona, sponzorstava i donacija može ugroziti nezavisnost i nepriistrasnost rada javnih funkcionera, državnih službenika i organa vlasti kojima su ti benefiti omogućeni. ZSK tako predviđa obavezu Agencije, kao centralnog antikorupcijskog tijela, da vodi, redovno ažurira i objavljuje na sajtu ASK katalog o svim primljenim poklonima, sponzorstvima i donacijama u državnim organima, u cilju obezbjeđivanja što većeg stepena transparentnosti, integriteta i povjerenja u rad organa vlasti.

Organi vlasti dužni su da izvode iz evidencije poklona koju vode, kao i pisane izvještaje o primljenim sponzorstvima i donacijama sa kopijom dokumentacije u vezi sa tim sponzorstvima ili donacijama, dostave Agenciji do kraja marta tekuće godine, za prethodnu godinu.

2.2. Rezultati rada

U III kvartalu 2023. godine nije bilo prijavljenih poklona od strane organa vlasti. Agenciji je **u zakonskom roku** do kraja marta tekuće godine od strane **25** organa vlasti prijavljeno ukupno **159** poklona **primljenih tokom 2022. godine**. Ukupno **136** organa vlasti na državnom i lokalnom nivou dostavilo je obavještenja da **nijesu primali poklone** u toku 2022. godine.

Broj prijavljenih poklona po oblastima

Grafikon 3 - Broj prijavljenih poklona po oblastima

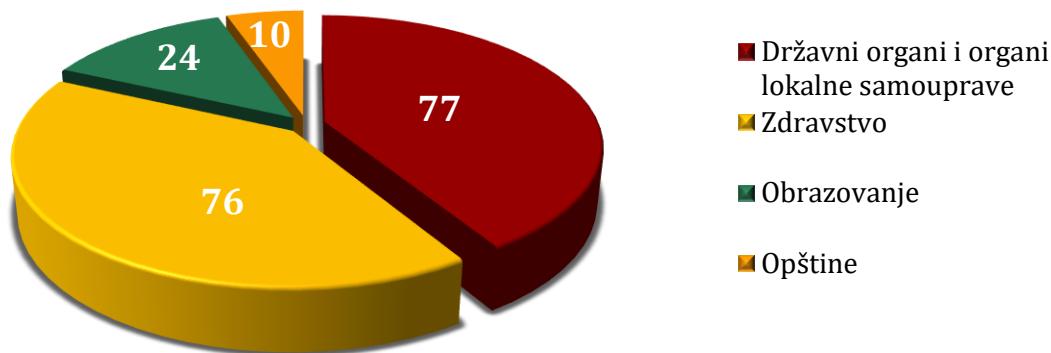
Najviše poklona je, kao i prethodnih godina, protokolarne prirode (138), a riječ je o poklonima koje su javni funkcioneri primili prilikom međunarodnih susreta i koji uvijek, bez obzira na njihovu vrijednost, ostaju državna imovina. Takođe, prijavljeno je i **15 prigodnih i 6 poklona koji se ne mogu odbiti ili vratiti.**

Najviše poklona prijavljeno je od strane Ministarstva vanjskih poslova (32 protokolarna poklona).

U III kvartalu 2023. godine nije bilo prijavljenih sponzorstava i donacija, dok je u zakonskom roku **do kraja marta** tekuće godine od strane 38 organa vlasti prijavljeno je ukupno **185 sponzorstava**, dok su od strane **238 organa vlasti** prijavljene ukupno **2.024 donacije** iz 2022. godine. Takođe, **u II kvartalu 2023. godine** Agenciji su **3 organa vlasti** prijavila ukupno **18 donacija**, od kojih je **jedan prijavio i 2 sponzorstva**.

Ukupno 116 organa vlasti dostavilo je obaveštenja da nijesu primali donacije i sponzorstva u toku 2022. godine.

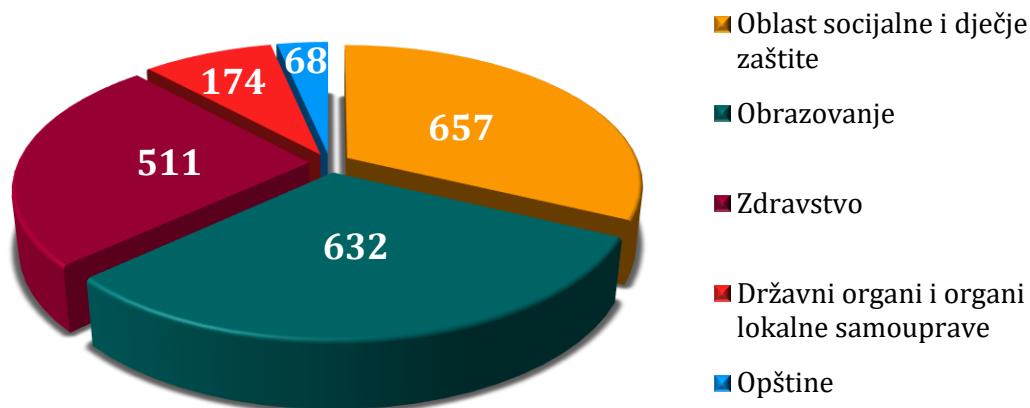
Broj prijavljenih sponzorstava po oblastima

Grafikon 4 – Broj prijavljenih sponzorstava po oblastima

Najveći broj sponzorstava prijavljen je od strane **Kliničkog centra Crne Gore** (69).

Broj prijavljenih donacija po oblastima

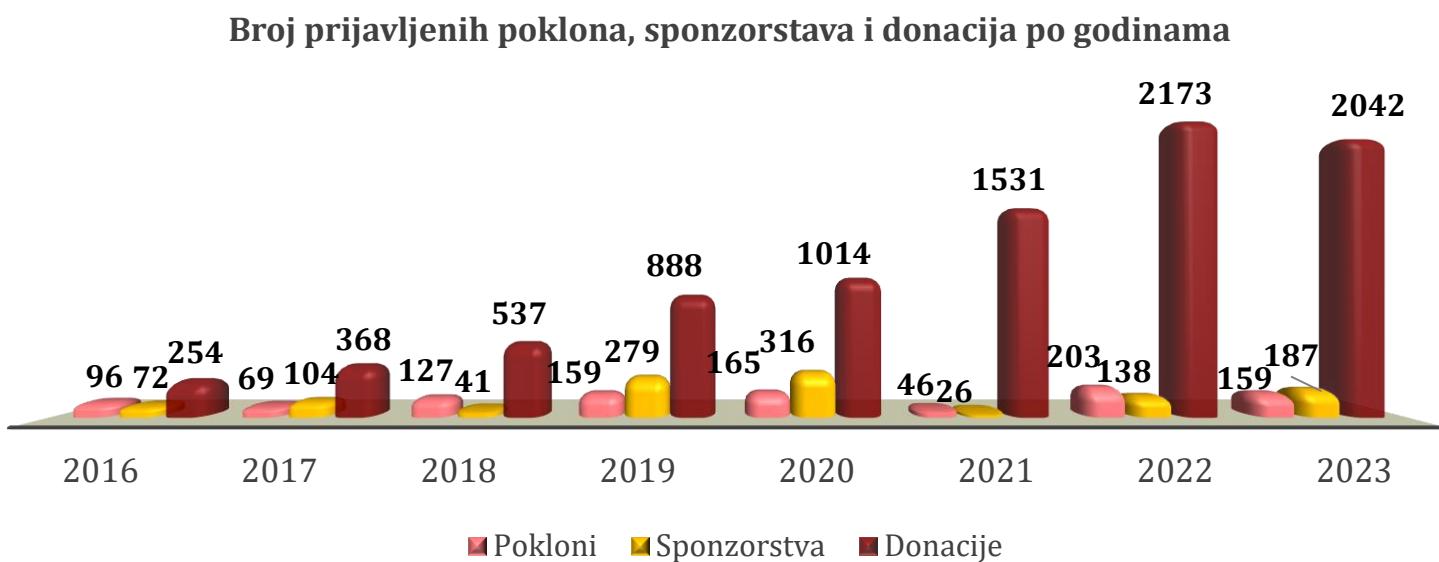

Grafikon 5 – Broj prijavljenih donacija po oblastima

Najveći broj donacija je u **oblasti socijalne i dječje zaštite** (inventar i oprema za socijalnu i dječju zaštitu, igračke, novčana sredstva, novogodišnji paketići, uređenje igrališta i drugo), **oblasti obrazovanja** (školska oprema, knjige, školski pribor, novčana sredstva, adaptacija i renoviranje školskih prostorija, tehnička oprema za škole i slično) i u **oblasti zdravstva** (ljekovi i medicinska sredstva, medicinska oprema, dezinfekciona sredstva, medicinske uniforme, tehnička oprema, kancelarijska i druga oprema i slično).

Najveći broj donacija prijavljen je od strane **JU Dječji dom Mladost - Bijela** (275).

Djelujući preventivno, Agencija je u I kvartalu 2023. **upućivala dopise i obavještenja organima vlasti o njihovo zakonskoj obavezi** da blagovremeno podnesu izvode iz evidencije poklona i izvještaje o primljenim sponzorstvima i donacijama sa pratećom dokumentacijom, do kraja marta tekuće za prethodnu godinu.

Grafikon 6 – Broj prijavljenih poklona, sponzorstava i donacija na godišnjem nivou

Svi dostavljeni izvodi iz evidencije poklona i izvještaji o primljenim sponzorstvima i donacijama su administrativno provjereni i objavljeni na internet stranici ASK¹, dok je na osnovu provjere primljenih izvještaja, već u II kvartalu 2023. godine, **utvrđeno ukupno 39 nepravilnosti, na osnovu kojih su pokrenuti prekršajni postupci**.

Prekršajni postupci

U izvještajnom periodu zbog nedostavljanja izvještaja o primljenim donacijama i sponzorstvima sa kopijom dokumenatacije, pred nadležnim sudovima **okončano je 12 predmeta** po zahtjevima za pokretanje prekršajnih postupaka (uključujući i predmete iz prethodne godine) i **u 11 su izrečene sankcije – 6 novčanih kazni u ukupnom iznosu od 3.900 € i 5 opomena**.

¹ <https://portal.antikorupcija.me:9343/acamPublic/poklonSearch.htm>
<https://portal.antikorupcija.me:9343/acamPublic/donacijaSearch.htm>

3. Provjera izvještaja o prihodima i imovini javnih funkcionera u skladu sa godišnjim planom provjera

3.1. Svrha i opis

Kontrolom izvještaja o prihodima i imovini javnih funkcionera i državnih službenika koji imaju obavezu podnošenja Izvještaja propisanu posebnim zakonima, vrši se provjera podataka iz Izvještaja obveznika Zakona ali i njihovih bračnih, vanbračnih supružnika i djece ukoliko žive u zajedničkom domaćinstvu.

Jedan od ključnih ciljeva u ovom dijelu je transparentnost, koja se obezbjeđuje dvostruko:

- Javni funkcioneri i državni službenici obavezani su zakonom da uredno prijavljuju prihode i imovinu u izvještajima, koji se objavljuju na internet stranici Agencije;
- Dostupnost izvještaja o prihodima i imovini na internet stranici ASK daje mogućnost javnom mnjenju da podnosi ASK prijave na osnovu sopstvenih saznanja zbog eventualnih kršenja zakonskih odredbi.

3.2. Rezultati rada

Agencija vrši kontrolu izvještaja u skladu sa Godišnjim planom provjere, koji se po strukturi zasniva na Revidiranom godišnjem planu provjere javnih funkcionera i državnih službenika za 2018. godinu, donijetom u skladu sa preporukama eksperta Savjeta Evrope, koji se zasniva na unaprijeđenoj metodologiji postupaka provjere izvještaja o prihodima i imovini.

Prilikom provjere koristi se funkcionalnost koja je razvijena u informacionom sistemu Agencije - „**kontrola izvještaja slučajnim odabirom**”, osim za kategorije funkcionera čija je kontrola obavezna – poput predsjednika Crne Gore, predsjednika Vlade CG, članova Vlade CG, predsjednika Skupštine Crne Gore, generalnih sekretara Vlade CG, predsjednika i Skupštine, članova Sudskog i Tužilačkog savjeta. **Kontrola izvještaja slučajnim odabirom** obezbjeđuje da se softverski, bez učešća zaposlenih, metodom slučajnog izbora izvrši odabir funkcionera čiji će izvještaji biti kontrolisani. Uvođenjem takvog načina provjere **potpuno se isključuje mogućnost subjektivnog i pristrasnog odabira obveznika** Zakona čiji izvještaji podliježu kontroli.

Godišnji plan provjere imovinskog stanja javnih funkcionera i državnih službenika u 2023. donešen je 30.12.2022. godine.

[Dostavljeni Izvještaji o prihodima i imovini/administrativno-tehnička provjera](#)

Od 1. jula do 30. septembra 2023. godine Agenciji je **dostavljeno je ukupno 1.250 izvještaja o prihodima i imovini** po različitim osnovima podnošenja.

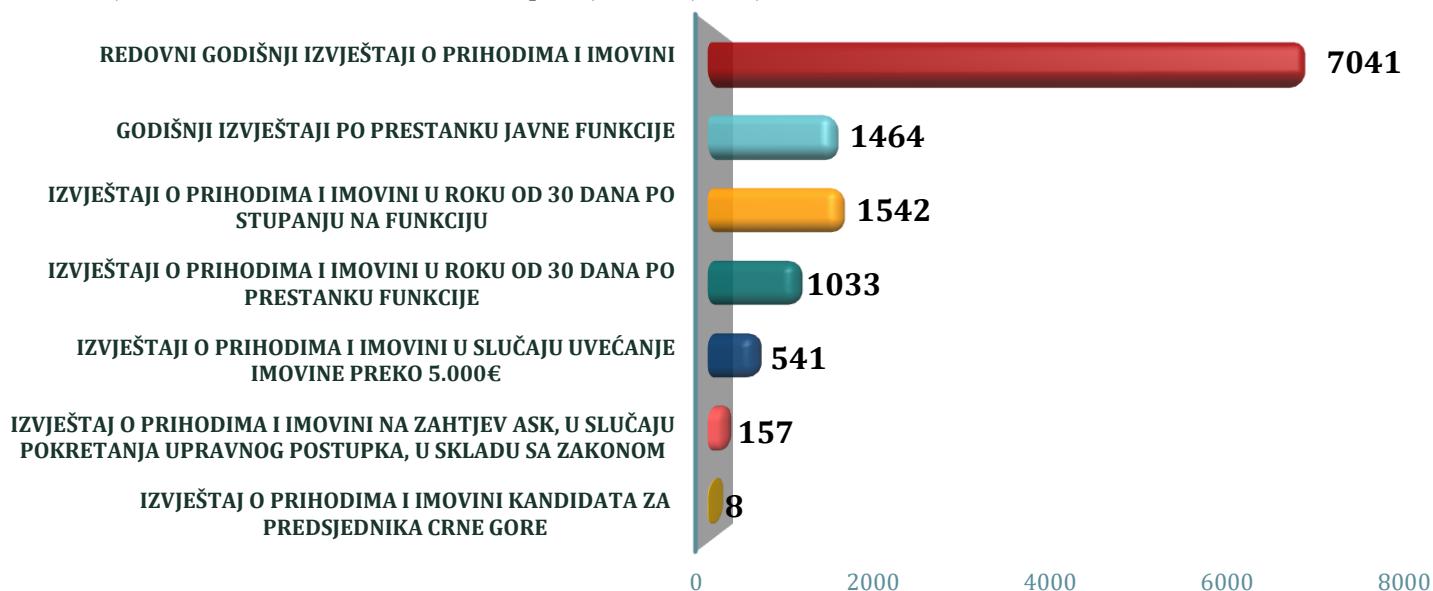
Svi pristigli izvještaji su **administrativno-tehnički obrađeni**.

Agenciji je već u prvih devet mjeseci 2023. godine dostavljeno više izvještaja o prihodima i imovini po svim osnovima podnošenja u odnosu na godišnje nivoe svih prethodnih godina rada ASK. Takođe, u prvih devet mjeseci 2023. dostavljeno je najviše redovnih godišnjih izvještaja o prihodima i imovini od početka rada Agencije.

Grafikon 7 – Trend rasta broja dostavljenih izvještaja o prihodima i imovini po različitim osnovima

Rast broja dostavljenih izvještaja posljedica je **povećanja broja novoimenovanih javnih funkcionera**, kao i **većeg broja izvještaja koje javni funkcioneri dostavljaju po prestanku funkcije**. Ovim je dodatno **povećan obim rada** nadležnog Odsjeka, posebno u dijelu administrativno-tehničke provjere izvještaja.

Grafikon 8 – Struktura izvještaja dostavljenih nadležnom Odsjeku od 1. januara do 30. septembra 2023.²

² Jeden kandidat za predsjednika dostavio je izvještaj dva puta

Redovni godišnji izvještaji

Do kraja III kvartala 2023. godine evidentiran je ukupno **7.041 predati redovni godišnji izvještaja o prihodima i imovini.**

U zakonom propisanom roku do 31. marta 2022. godine dostavljeno je 6.711 izvještaja.

Protiv svih obveznika koji nijesu u roku podnijeli redovni godišnji izvještaj Agencija je pokrenula prekršajne postupke.

Od ukupnog broja pristiglih redovnih godišnjih izvještaju, **saglasnost za pristup računima bankarskih institucija³ data je u 3.081 izvještaj (43,76%).**

Provjera tačnosti i potpunosti podataka u izvještajima⁴

U skladu sa Godišnjim planom provjere, u II kvartalu 2023. godine otpočela je kontrola izvještaja o prihodima i imovini u **smislu tačnosti i potpunosti podataka i trajeće do kraja godine**. U III kvartalu započeta je provjera tačnosti i potpunosti **654 izvještaja o prihodima i imovini**, od kojih je **okončana provjera 628 izvještaja** (od početka aprila 2023. po ovom osnovu započeta je provjera 760 izvještaja, od planiranih 1.496).

Broj provjerenih izvještaja u smislu tačnosti i potpunosti je i veći, imajući u vidu da nadležni Odsjek provjerava izvještaje i **po službenoj dužnosti**, kao i **na zahtjev**. S tim u vezi, nadležni Odsjek je u III kvartalu, postupajući po službenoj dužnosti/anonimanim zahtjevima/zahtjevima drugih pravnih ili fizičkih lica **započeo provjeru 63 izvještaja o prihodima i imovini**. **U 12 izvještaja utvrđena su moguća kršenja zakona** i predmeti su dostavljeni nadležnom Odsjeku za pokretanje upravnih i prekršajnih postupaka.

Dodatna provjera

Dodatna provjera izvještaja, kao najsloženiji vid kontrole prihoda i imovine javnih funkcionera (odnosi se na **20 visokorangiranih javnih funkcionera**, izabranih u skladu sa stepenom ranjivosti oblasti/funkcije na korupciju), u skladu sa Godišnjim planom provjere za 2023, **započeta je u II kvartalu i trajeće do kraja godine**.

---

³ Prilikom predavanja izvještaja o prihodima i imovini javni funkcijer može dati saglasnost Agenciji za pristup podacima o svim računima bankarskih i drugih finansijskih institucija, koja se koristi isključivo u svrhu provjere podataka iz izvještaja. Saglasnost se odnosi na vrijeme dok traju obaveze javnog funkcijera i državnog službenika, u skladu sa Zakonom, te se podaci uzimaju samo za vremenski period obavljanja funkcije

⁴ Provjera tačnosti i potpunosti podataka u izvještajima realizuje se u saradnji sa institucijama koje raspolažu podacima o imovini i prihodima javnih funkcijera i članova zajedničkog domaćinstva: **Upravom prihoda i carina** (podaci o ostvarenim oporezovanim prihodima, kao i podaci iz Centralnog registra privrednih subjekata), **Upravom za katastar i državnu imovinu** (podaci o imaćima prava vlasništva nad nepokretnostima), **Ministarstvom unutrašnjih poslova** (podaci o vlasništvu nad pokretnim stvarima koje se registriraju: motorna vozila, oružje), **Centralnim klirinškim depozitarnim društvom** (podaci o licima koja posjeduju hartije od vrijednosti, odnosno akcije u privrednim društvima i drugim pravnim licima), **Centralnom bankom CG**, kao i **poslovnim bankama** (u slučaju date saglasnosti za pristup računima od strane obveznika).

Upravni postupci

U III kvartalu 2023. **okončan je jedan upravni postupaka** pokrenut po zahtjevu drugog lica, zbog podnošenja izvještaja o prihodima i imovini sa netačnim i nepotpunim podacima, u kojem je **utvrđeno kršenje Zakona**.

Administrativne sankcije

Organj vlasti su nakon okončanih upravnih postupaka u dijelu provjere prihoda i imovine, u III kvartalu 2023. obavijestili Agenciju da su **u dva predmeta** javnim funkcionerima izrekli **disciplinske mjere opomene**.

Prekršajni postupci

Zbog kršenja odredaba ZSK koje se odnose na obavezu podnošenja izvještaja o prihodima i imovini, Agencija je u III kvartalu 2023. godine nadležnim sudovima za prekršaje podnijela ukupno **264 zahtjeva za pokretanje prekršajnih postupaka**.

Tokom izvještajnog perioda, **okončano je ukupno 299 postupka** (uključujući i one iz prethodnih godina) od čega su u 92,3% **izrečene sankcije**. Ukupan iznos novčanih kazni je **21.920€**.

Osnov podnošenja zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka	Broj pokrenutih prekršajnih postupaka	Broj okončanih postupaka (uključujući postupke iz prethodnih godina)	Broj postupaka u kojima su izrečene sankcije	Procenat postupaka u kojima su izrečene sankcije	Iznos novčanih kazni
Nedostavljanje redovnog godišnjeg Izvještaja o prihodima i imovini	2	173	162 (59 nk; 103 op)	93,6%	10.820€
Nedostavljanje Izvještaja u roku od 30 dana po stupanju na javnu funkciju	37	25	21 (10 nk; 11 op)	84%	2.100€
Nedostavljanje Izvještaja u roku od 30 dana po prestanku funkcije	60	18	17 (7 nk 10 op)	94,4%	1.400€
Nedostavljanje izvještaja u roku od godinu i dvije po prestanku javne funkcije	163	64	61 (21nk 40 op)	95,3%	5.930€
Neobavještavanje ASK od strane javnog funkcionera o prelasku na drugu javnu funkciju u roku od 30 dana	1	-	-	-	-
Podnošenje izvještaja o prihodima i imovini sa netačnim i nepotpunim podacima	1	19	15 (9 nk 6 op)	79%	1.670€
UKUPNO	264	299	276 (106 novčanih kazni; 170 opomena)	92,3%	21.920€

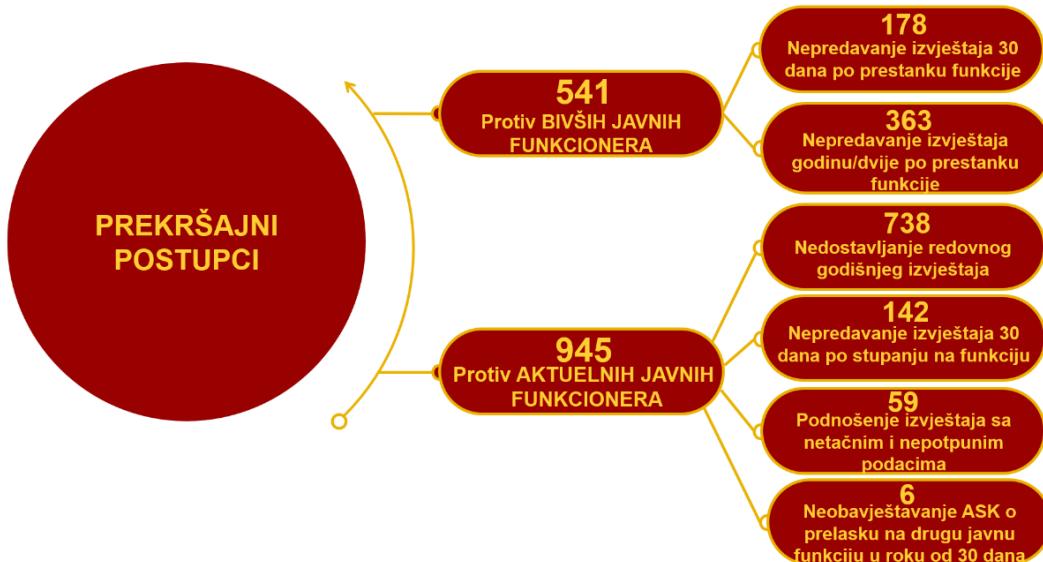
Tabela 2 - Ishodi prekršajnih postupaka pokrenutih zbog kršenja odredaba ZSK koje se odnose na obavezu podnošenja izvještaja o prihodima i imovini

Broj pokrenutih prekršajnih postupaka u prvih devet mjeseci 2023. godine u ovoj oblasti je veći od godišnjeg nivoa prvih šest godina rada ASK, što je prvenstveno generisano većim brojem pokrenutih prekršajnih postupaka koji se odnose na nedostavljanje redovnog godišnjeg izvještaja o prihodima i imovini u zakonskom roku.

Grafikon 9 – Broj pokrenutih prekršajnih postupaka u oblasti provjere prihoda i imovine

Postupajući neselektivno, Agencija je pokrenula prekršajne postupke i protiv bivših i protiv novoimenovanih javnih funkcionera.

[Vođenje evidencije javnih funkcionera i državnih službenika koji imaju obavezu podnošenja izvještaja o prihodima i imovini](#)

Prema podacima iz baze podataka Agencije, **obavezu dostavljanja izvještaja o prihodima i imovini na dan 30.09.2023. ima 6.158 javnih funkcionera i 1.294 državna službenika** koji imaju obavezu podnošenja izvještaja o prihodima i imovini.

3.3. Ostale aktivnosti

Metodologije za dubinsku provjeru imovine i prihoda javnih funkcionera

U okviru III faze Projekta borbe protiv korupcije, ekonomskog i organizovanog kriminala „Horizontalni program podrške za Zapadni Balkan i Tursku”, započeta je izrada **Metodologije za dubinsku provjeru imovine i prihoda javnih funkcionera**, u cilju da se unaprijedi proces analize i provjere životnog stila javnih funkcionera i državnih službenika koji imaju propisanu obavezu podnošenja izvještaja o prihodima i imovini. Predstavnici Agencije održali su u konsultativne sastanke u online formatu sa ekspertom Savjeta Evrope Valtsom Kalninsom, sa fokusom na preventivni i represivni odgovor institucija u odnosu na efikasno sprovođenje provjere prihoda i imovine javnih funkcionera, konkretno razmijevanje i razgraničenje nadležnosti između Agencije i Specijalnog državnog tužilaštva, kao i na pregled svih faza pomenute provjere.

4. Kontrola finansiranja političkih subjekata i izbornih kampanja

4.1. Svrha i opis

Zakon o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja (ZFPSIK) predstavlja pravni okvir kojim se reguliše način sticanja i obezbeđivanja finansijskih sredstava za redovan rad i izbornu kampanju političkih subjekata, zabrane i ograničenja raspolaganja državnom imovinom, fondovima i javnim ovlašćenjima u toku kampanje i kontrola, nadzor i revizija finansiranja i finansijskog poslovanja političkih subjekata u svrhu ostvarivanja zakonitosti i javnosti njihovog poslovanja. Svrha rada *Odsjeka za sprovođenje mjera kontrole finansiranja političkih subjekata i izbornih kampanja* je da doprine jačanju integriteta političkih subjekata i izbornih kampanja kroz transparentno finansiranje i odgovornu upotrebu javnih resursa.

4.2. Rezultati rada

Iзвještaji i obavještenja političkih subjekata i organa vlasti o redovnom radu

Prema članu 48 ZFPSIK, politički subjekti su dužni da **završni račun i godišnji konsolidovani finansijski izvještaj** podnesu Agenciji, Državnoj revizorskoj instituciji (DRI) i Upravi prihoda i carina, **najkasnije do 31. marta** tekuće za prethodnu godinu, dok su prema članu 15 stav 3 Zakona u obavezi da do **31. januara** dostave **Odluke o visini članarine**.

Kada je u pitanju broj izvještaja političkih subjekata o redovnom radu, Agenciji su u III kvartalu 2023. godine dostavljena **tri izvještaja/obavještenja**.

Kategorije dostavljenih izvještaja/obavještenja	Broj dostavljenih izvještaja	Broj evidentiranih obveznika	Procenat poštovanja obaveze
Godišnji konsolidovani izvještaj za 2022.	Dostavljeni u roku	48	71,6%
	Naknadno dostavljeni	8	
Odluke o visini članarine za 2023.	Dostavljeni u roku	44	65,7%
	Naknadno dostavljeni	4	

Tabela 3 – Broj dostavljenih izvještaja/obavještenja od strane političkih subjekata u prvoj polovini 2023.

Svi izvještaji političkih subjekata koji su **dostavljeni Agenciji kontrolisani su i objavljeni** na internet stranici ASK.⁵

Agencija je protiv političkih subjekata koji nijesu dostavili konsolidovane izvještaje i odluke o visini članarine u skladu sa Zakonom, gdje je to bilo moguće uslijed zakonskih ograničenja⁶, pokrenula prekršajne postupke.

Odluke organa vlasti o visini budžetskih sredstava za finansiranje redovnog rada političkih subjekata

Agencija je izvršila nadzor nad sprovodenjem člana 15 stav 6 ZFPSiIK, kojim se propisuje obaveza za Ministarstvo finansija i 25 organa lokalne uprave nadležnih za poslove finansija da, najkasnije do 31. januara, donesu i objave Odluku o visini budžetskih sredstava za finansiranje redovnog rada političkih subjekata.

Nakon usvajanja budžeta za 2023. godinu u opštinama Andrijevica i Pljevlja, donešene su nove Odluke o visini sredstava za finansiranje redovnog rada i ženskih organizacija u političkim subjektima.

Takođe, nakon održanih izbora za odbornike u SO Tuzi i parlamentarnih izbora donešene su nove Odluke kojima su sredstva raspoređena u skladu sa rezultatima, odnosno osvojenim mandatima koje su politički subjekti osvojili na izborima. Nakon konstituisanja skupštine u opštinama Plav, Pljevlja i Glavnom gradu Podgorica, takođe su donešene nove Odluke.

Ukupna opredijeljena budžetska sredstva u 2023. godinu, u skladu sa donijetim posebnim odlukama, iznose 9.959.790,93€ od čega: za finansiranje redovnog rada političkih subjekata 9.056.089,28€; za finansiranje rada ženskih organizacija u političkim subjektima 903.701,650€.

Izbori 2023.

Imajući u vidu da su izbori za poslanike u Skupštini Crne Gore održani 11. juna 2023. godine, u III kvartalnom izvještaju prikazani su podaci koji se odnose na obaveze (dostavljanje izvještaja) organa vlasti i političkih subjekata za koje su rokovi 30 dana od dana održavanja izbora, odnosno do dana proglašenja konačnih rezultata. Takođe, prikazani su i podaci o izvještajima čija je obrada vršena u III kvartalu, ali su dostavljeni do dana održavanja izbora i objavljuvani na internet stranici Agencije u skladu sa Zakonom.

U izvještajnom periodu Agencija je izradila **Izvještaj o sprovedenom nadzoru u toku izborne kampanje za koji su održani 11. juna 2023. godine.**⁷ U izvještaju su prikazane aktivnosti koje je Agencija sprovela u kampanji, podaci o sprovedenoj kontroli finansiranja izborne kampanje, nadzoru nad upotrebotm javnih resursa, rezultatima sprovedenih

⁵ <https://www.antikorupcija.me/me/kontrola-politickih-subjekata-izbornih-kampanja/podnijeti-izvjestaji-odluke/>

⁶ Iz razloga neusklađenosti ZFPSiIK i Zakona o prekršajima, prekršajni postupci protiv grupa građana i koalicija nijesu pokrenuti, budući da grupe građana i koalicije nemaju status pravnog lica, pa se protiv istih ne može pokrenuti prekršajni postupak u skladu sa Zakonom o prekršajima.

⁷ https://www.antikorupcija.me/media/documents/Izvje%C5%A1taj_o_sprovedenom_nadzoru_u_toku_izborne_kampanje-parlamentarni_izbori.pdf

kontrola, kao i analiza prikupljenih i utrošenih sredstava iz podnijetih Izvještaja političkih subjekata u toku kampanje.

Transparentnost finansiranja političkih subjekata u toku izborne kampanje

U III kvartalu 2023. politički subjekti dostavili su ukupno **24 izvještaja u toku izborne kampanje**.

Kategorija dostavljenih izvještaja političkih subjekata u toku izbornih kampanja	Broj dostavljenih izvještaja
Privremeni izvještaji o troškovima izborne kampanje	1
Izvještaji o medijskom oglašavanju u izbornoj kampanji	1
Petnaestodnevni izvještaj o prilozima pravnih i fizičkih lica	7
Izvještaj o porijeklu, visini i strukturi prikupljenih i utrošenih sredstava	15

Tabela 4 – Ukupan broj dostavljenih izvještaja političkih subjekata tokom izborne kampanje

Proaktivno djelujući, Agencija je, radi dostavljanja izvještaja u roku, kao i kod uočenih tehničkih nepravilnosti, uputila **58 upozorenja**, na koja su **svi politički subjekti pozitivno reagovali**.

Svi dostavljeni izvještaji **objavljeni** su na internet stranici ASK.

Upotreba javnih resursa u toku izborne kampanje

U izvještajnom periodu **organi vlasti** koji su imali obaveze u skladu sa ZFPSiK, dostavili su ukupno **6.870 izvještaja** i druge prateće dokumentacije.

Kategorija dostavljenih izvještaja organa vlasti i pravnih lica u toku izborne kampanje	Broj dostavljenih izvještaja u toku izborne kampanje
Analitičke kartice budžetskih potrošačkih jedinica	6.816
Sedmodnevni izvještaj o socijalnim i jednokratnim davanjima i potrošnji budžetske rezerve	54
Odluke o raspodjeli sredstava iz budžetske rezerve	/
UKUPNO	6.870

Tabela 5 – Kategorije dostavljenih izvještaja organa vlasti i pravnih lica u toku izbornih kampanja u toku III kvartala 2023. godine

Svi dostavljeni izvještaji su kontrolisani i objavljeni.

Imajući u vidu da konačni rezultati za lokalne izbore za odbornike u Skupštini opštine Šavnik još nijesu proglašeni, a izbori su održani 23.10.2022. godine, svakog ponedeljka Ministarstvo rada i socijalnog staranja dostavlja izještaj o socijalnim davanjima dok Opština Šavnik dostavlja izvještaj o isplati jednokratnih novčanih pomoći korisnicima ovih prava na teritoriji Opštine Šavnik. Od dana proglašenja konačni rezultata za parlamentarne izbore dostavili su 36 izvještaja.

Takođe, u izvještajnom periodu **vršena je kontrola dostavljanja i kompletnosti 2.798 zapošljavanja** koja su dostavljana do dana održavanja izbora i objavljivana na internet stranici Agencije u skladu sa Zakonom.

Izvršena je i provjera 480 izdatih putnih naloga koji su dostavljeni do dana održavanja izbora i objavljivani na internet stranicama obveznika Zakona.

U svim slučajevima uočenih kršenja Zakona, kod nadležnog Odsjeka inicirano je pokretanje prekršajnih postupaka.

Prigovori u toku izborne kampanje

U izvještajnom periodu podnijeto je ukupno **18 prigovora** zbog sumnji u kršenje ZFPSiK. Agencija je postupila po svim prigovorima i **donijeta odluke o nepokretanju postupka**.

Takođe, Agencija je **pokrenula šest postupaka po prigovorima iz prethodnog perioda** (postupci u toku), a **okončala je i 15 postupaka po prigovorima iz prethodnog perioda**:

- ✓ u jednom predmetu je donijeta odluka da je prekršen Zakon;⁸
- ✓ u 14 predmeta su donijete odluke da nema kršenja Zakona.

Po svim osnovima rada Agencije u ovoj oblasti, tokom III kvartala 2023. godine, izvršena je **kontrola 10.229 izvještaja** od strane obveznika ZFPSiK o redovnom radu i u toku izbornie kampanje. Agencija je, radi dostavljanja izvještaja u roku, kao i kod uočenih tehničkih nepravilnosti, uputila ukupno **58 upozorenja** političkim subjektima, na koja su **svi pozitivno reagovali**.

Prekršajni postupci

Zbog **kršenja odredaba ZFPSiK**, Agencija je u III kvartalu 2023. nadležnim sudovima za prekršaje podnijela **26 zahtjeva za pokretanje prekršajnih postupaka**.

Tokom izvještajnog perioda, **okončano je 87 postupaka** (uključujući i one iz prethodnih godina) od čega su **u 85% izrečene sankcije**. Ukupan iznos novčanih kazni je **8.530€**.

Osnov pokretanja prekršajnog postupka	Broj pokrenutih postupaka	Broj okončanih postupaka (uključujući postupke iz prethodnih godina)	Broj postupaka u kojima su izrečene sankcije	Procenat kažnjivosti	Iznos novčanih kazni
Nedostavljanje završnog računa i godišnjeg konsolidovanog izvještaja od strane političkog subjekta	-	1	1 nk	100%	1.150€
Nedonošenja odluke o visini članarine za tekuću godinu u zakonskom roku	-	1	1 op	100%	-
Nedostavljanje odluka o zapošljavanju tokom izborne kampanje u zakonskom roku	6	65	57 (21 nk, 36 op)	97,7%	2.880€

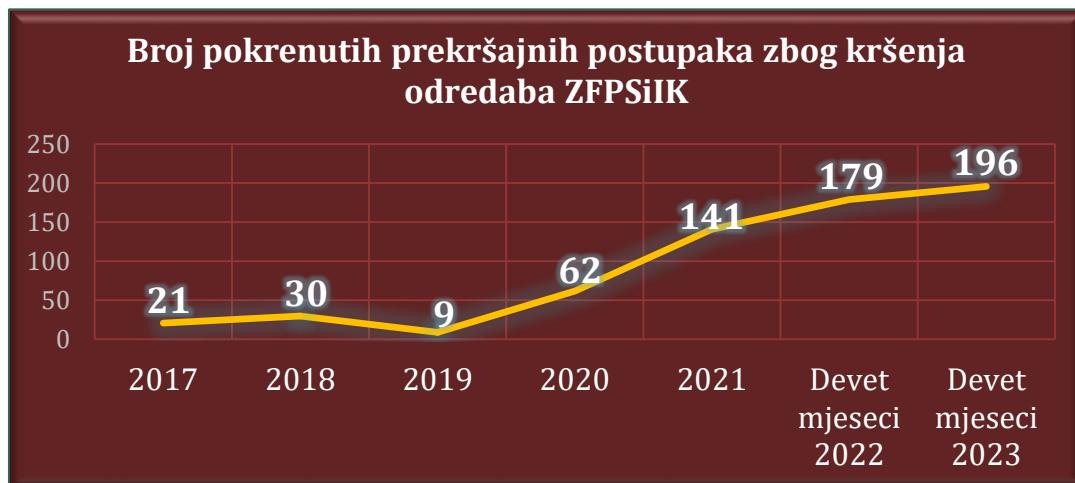
⁸ Agencija je u istoj stvari ranije pokrenula prekršajni postupak po službenoj dužnosti.

Nepodnošenje izvještaja o porijeklu, visini i strukturi prikupljenih i utrošenih sredstava iz javnih i privatnih izvora za izbornu kampanju	-	2	2 (1 nk, 1 op)	100%	2.500€
Zaključivanje ugovora o privremenim i povremenim poslovima na radnim mjestima koja nijesu predviđena aktom o sistematizaciji radnih mesta	8	1	1 nk	100%	200€
Primanje finansijske pomoći političkog subjekta od strane lica koje nema biračko pravo u Crnoj Gori	1	-	-	-	-
Nezatvaranje posebnog žiro računa u roku od 90 dana od dana objavljivanja konačnih rezultata izbora i/ili neobavještavanje ASK o zatvaranju istog u roku od 3 dana	-	5	3 (2 nk, 1 op)	60%	1.400€
Prekoračenje mjesecne potrošnje od strane budžetskih potrošačkih jedinica u toku izborne kampanje	-	9	7 (2 nk, 5 op)	78%	400€
Prekoračenje mjesecne potrošnje od strane budžetskih potrošačkih jedinica u prvoj polovini godine	11	-	-	-	-
Finansiranje političkog subjekta od strane lica koje je pravoznažno osuđeno za krivično djelo sa elementima korupcije i organizovanog kriminala	-	1	-	-	-
Neotvranje posebnog žiro računa u svrhu izborne kampanje	-	1	1 op	100%	-
Nedostavljanje izvještaja o medijskom oglašavanju u izornoj kampanji u roku od od sedam dana prije održavanja izbora	-	1	1 op	100%	-
UKUPNO	26	87	74 (28 novčanih kazni, 46 opomena)	85%	8.530€

Tabela 6 – Ishodi prekršajnih postupaka pokrenutih zbog kršenja odredaba ZSK

U skladu sa donijetim planovima kontrole i metodologijama, a imajući u vidu trajanje izbornih kampanja u 2023. godini, Agencija je, uprkos zakonskim ograničenjima zbog kojih nije mogla da pokrene prekršajne postupke u svim slučajevima u kojima su utvrđene nepravilnosti, **u prvih devet mjeseci 2023. godine zbog kršenja ZFPSiK pokrenula ukupno 196 prekršajnih postupaka - više u odnosu na isti period 2022. godine i značajno više u odnosu na godišnje nivoje od 2017.**

do 2021. godine. Najveći broj postupaka pokrenut je zbog nedostavljanje odluka o zapošljavanju tokom izborne kampanje u zakonskom roku od strane organa vlasti.

Grafikon 10 – Broj pokrenutih prekršajnih postupaka zbog kršenja odredaba ZFPSiK

4.3. Ostale aktivnosti

Predstavnica Agencije učestvovala je kao panelista na konferenciji „(Zlo)upotreba javnih resursa u vrijeme izborne kampanje”, održanoj u Sarajevu 6. jula 2023. godine, u organizaciji Transparency International-a u Bosni i Hercegovini. Tom prilikom, predstavila je zakonski okvir u Crnoj Gori koji reguliše potencijalnu zloupotrebu javnih sredstava tokom izborne kampanje, praksi u vezi s javnom potrošnjom, odnosno na koji način se javni resursi koriste u promociji političkih interesa, prakse zapošljavanja i dodjeljivanja socijalnih pomoći pred izbore, kao i izazove i preporuke s kojima se naša država suočava u suzbijanju potencijalne zloupotrebe javnih sredstava tokom izborne kampanje.

5. Donošenje i sprovođenje planova integriteta

5.1. Svrha i opis

Plan integriteta je interni antikorupcijski dokument koji sadrži mjere za sprečavanje i otklanjanje mogućnosti za nastanak i razvoj različitih oblika koruptivnog i neetičnog ponašanja u okviru organa vlasti. Plan integriteta je rezultat samoprocjene izloženosti organa vlasti rizicima za nastanak i razvoj korupcije, kao i izloženosti etički i profesionalno neprihvatljivim postupcima.

5.2. Rezultati rada

Imenovanje menadžera integriteta

Odsjek za integritet i lobiranje redovno ažurira listu odgovornih lica za izradu i sprovođenje plana integriteta (menadžeri integriteta). U III kvartalu 2023. godine nije bilo organa vlasti koji su po prvi put donijeli rješenje o određivanju menadžera integriteta. Od početka godine tri organa odredila su svog prvog menadžera integriteta.

Ukupno devet organa vlasti je u ovom kvartalu informisalo Agenciju o promjeni menadžera integriteta, odnosno o imenovanju novog lica za menadžera integriteta. Od početka godine ukupno 58 organa odredilo je novo lice za menadžera integriteta.

Ukupan broj organa vlasti koji su odredili menadžera integriteta od 1. januara 2016. godine je 732 (98,9% od ukupnog broja organa vlasti).

Planovi integriteta

U III kvartalu 2023. godine nije bilo organa vlasti koji su prvi put usvojili i Agenciji dostavili plan integriteta u štampanoj i elektronskoj formi.

Od početka godine četiri organa usvojila su svoj prvi plan integriteta. U pitanju su tri organa državne uprave koja su formirana prethodne godine, shodno Uredbi o organizaciji i načinu rada državne uprave, i jedna novoformirana predškolska ustanova.

Ukupno su **732 organa vlasti dostavila plan integriteta** Agenciji od 1. januara 2016. godine (od ukupno 740 organa vlasti).

Grafikon 11 – Nivo ispunjenosti obaveze određivanja menadžera integriteta i usvajanja planova integriteta od strane organa vlasti

Agencija je u III kvartalu dopisima obavijestila 50 organa vlasti o obavezama popunjavanja upitnika za procjenu efikasnosti i efektivnosti plana integriteta i/ili izrade novog plana integriteta, imajući u vidu da su ti organi vlasti svoj posljednji plan integriteta usvojili 2021. godine ili ranije. Agencija je uoči dostavljanja dopisa ažurirala upitnik za procjenu efikasnosti i efektivnosti plana integriteta. Organima su uz dopis dostavljena korisnička uputstva za popunjavanje upitnika i unos plana integriteta u aplikaciju za planove integriteta.

Postupajući po dopisima ASK, **28 organa je u III kvartalu popunilo upitnik za procjenu efikasnosti i efektivnosti plana integriteta** i dostavilo ga Agenciji. Od početka godine upitnik su popuniла 32 organa.

U III kvartalu 2023. godine je, na osnovu izvršene procjene efikasnosti i efektivnosti prethodnog plana integriteta, dostavljeno **27 revidiranih planova integriteta**. Od početka godine plan integriteta je revidiralo ukupno 35 organa vlasti.

Procjena efikasnosti i efektivnosti planova integriteta

Agencija je u III kvartalu 2023. **vršila procjenu efikasnosti i efektivnosti treće generacije planova integriteta**, na osnovu 655 upitnika koje su organi popunili i dostavili Agenciji 2021. i 2022. godine. Izvještaj sa zaključcima i preporukama biće objavljen u IV kvartalu.

Izvještaji o sprovodenju plana integriteta

Organj vlasti su bili u obavezi da Agenciji do 15. aprila 2023. godine dostave izvještaj o sprovodenju plana integriteta u 2022. godini, u elektronskoj i štampanoj formi.

Agenciji je od 1. jula do 30. septembra 2023. godine dostavljeno **6 izvještaja o sprovodenju plana integriteta u 2022. godini**.

Od početka godine Agenciji je dostavljeno ukupno 706 izvještaja o sprovođenju plana integriteta za prethodnu godinu, od kojih je 678 dostavljeno u zakonom definisanom roku. Ukupno su 693 izvještaja unijeta u aplikaciju za planove integriteta u prva tri kvartala ove godine.

Svim organima vlasti je dostavljena informacija o obavezi dostavljanja izvještaja o sprovođenju plana integriteta (koja je takođe objavljena na internet stranici ASK i u medijima), kao i korisničko uputstvo za unos izvještaja u elektronsku aplikaciju za planove integriteta.

Davanje preporuka organima vlasti za unapređenje planova integriteta

Agencija je organima vlasti dala preporuke za unapređenje planova integriteta na sistemskom nivou u okviru *Izvještaja o donošenju i sprovođenju planova integriteta u 2022. godini*, koji je Savjet ASK usvojio na 88. sjednici održanoj 24. februara 2023. godine, kao i u okviru izvršenih konsultacija u prva tri kvartala 2023. godine.

Pružanje podrške organima vlasti u izradi i sprovođenju planova integriteta

Službenici nadležnog odsjeka su u III kvartalu 2023. nastavili **komunikaciju sa organima vlasti, pružali im podršku i davali komentare, sugestije i preporuke u vezi sa donošenjem i sprovođenjem planova integriteta.**

Tokom izvještajnog perioda, službenici Odsjeka obavili su **83 konsultacije sa organima vlasti** povodom izrade i ažuriranja planova integriteta, izrade izvještaja o sprovođenju plana, popunjavanja upitnika za procjenu efikasnosti i efektivnosti plana integriteta, kao i povodom korišćenja aplikacije za planove integriteta.

Od početka godine obavljene su 734 konsultacije, održana 2 radna sastanka i organizovane 2 obuke na temu izrade i sprovođenja planova integriteta, za menadžere integriteta i druge zaposlene koji učestvuju u ovom procesu.

Izvještaj o donošenju i sprovođenju planova integriteta⁹

Agencija je u I kvartalu 2023. godine izradila **Izvještaj o donošenju i sprovođenju planova integriteta u 2022. godini**, koji sadrži **detaljnu analizu** planova integriteta i izvještaja o njihovom sprovođenju, kao i **preporuke za unapređenje planova integriteta**, date u okviru deset sistema u koje su svrstani organi vlasti.

Izvještaj o donošenju i sprovođenju planova integriteta je sastavni dio Godišnjeg izvještaja o radu ASK za 2022. godinu. Izvještaj obuhvata sve važeće planove integriteta koji su dostavljeni Agenciji od 2016. do kraja 2022. godine, kao i **analizu informacija iz 704 izvještaja o sprovođenju plana integriteta** koja su dostavljena Agenciji tokom 2022.

---

⁹ <https://www.antikorupcija.me/me/integritet/izvjestaji/>

Prekršajni postupci

U izvještajnom periodu **okončano je 10 predmeta** po zahtjevima za pokretanje prekršajnog postupka zbog kršenja odredaba ZSK koji se odnose na obavezu podnošenja Izvještaja o sprovođenju plana integriteta do 15. aprila tekuće godine za prethodnu godinu. **U svima postupcima su izrečene sankcije – dvije novčane kazne u ukupnom iznosu od 2.300€ i osam opomena.**

Metodologija za procjenu primjene antikorupcijskih mjera

Agencija je u novembru 2022. godine izradila **Metodologiju za procjenu primjene antikorupcijskih mjera u sistemu pravosuđa**, u saradnji sa Programom Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP) u Crnoj Gori, u okviru projekta „**Nulta tolerancija na korupciju: Jačanje integriteta, transparentnosti i odgovornosti u javnoj upravi u Crnoj Gori**“. Projekat ima za cilj unapređenje sadržaja i efekata planova integriteta pravosudnih organa. Metodologija podrazumijeva izradu kriterijuma i indikatora zasnovanih na planovima integriteta, na osnovu kojih će biti izvršeno bodovanje i rangiranje organa vlasti u pomenutom sistemu.

Nacrt Metodologije za sistem pravosuđa izrađen je uz podršku konsultanata koje je angažovao UNDP. Dva konsultanta (lokalni i međunarodni) su u saradnji sa Agencijom analizirali propise, planove integriteta i druge relevantne dokumente, a zatim radili na definisanju Metodologije i razvoju indikatora uspješnosti primjene antikorupcijskih mjera. U oktobru 2022. je održana **radionica za menadžere integriteta** iz pravosudnih institucija, na kojoj su polaznici upoznati sa Nacrtom Metodologije i pružili komentare i sugestije za njeno unapređenje. **Metodologija za procjenu primjene antikorupcijskih mjera u sistemu pravosuđa finalizovana je u novembru 2022. godine.**

U decembru 2022. razvijena je posebna **IT aplikacija za primjenu Metodologije**, a **svi pravosudni organi su tokom decembra dostavili Agenciji dokumentaciju** kojom dokazuju ispunjenost indikatora predviđenih Metodologijom, pa je **tokom 2023. godine vršena procjena primjene antikorupcijskih mjera u sudstvu i tužilaštvu**. Planirano je da rezultati primjene Metodologije budu predstavljeni u IV kvartalu.

ASK je Metodologiju za procjenu primjene antikorupcijskih mjera prvobitno izradila 2021. godine, i tu verziju Metodologije primjenila na dva sistema: **državna uprava i socijalna i dječja zaštita**.

Svrha Metodologije je da procijeni da li organi vlasti sprovode antikorupcijske mjere i da li njihova primjena ima pozitivne efekte, kao i da podstakne organe vlasti da budu proaktivni prilikom planiranja i primjene antikorupcijskih mjera. Ova aktivnost ujedno predstavlja doprinos ispunjenju obaveza iz Poglavlja 23 – Pravosuđe i temeljna prava, u podoblasti Borba protiv korupcije.

Planirano je da u narednom periodu Metodologija bude primijenjena i na organe vlasti iz ostalih sedam sektora: lokalna samouprava, prosvjeta, zdravstvo, preduzeća u državnom vlasništvu, preduzeća u vlasništvu jedinica lokalne samouprave, nezavisni i regulatorni organi i kultura, uz prilogođavanje Metodologije specifičnostima odabralih sektora.

5.3. Ostale aktivnosti

Učešće na antikorupcijskim konferencijama i radionicama

Kancelarija Ujedinjenih nacija za borbu protiv droge i kriminala (UNODC) je 22. septembra u Bečićima organizovala regionalni okrugli sto na temu „**Promocija antikorupcijskog obrazovanja**“. Načelnik Odsjeka za integritet i lobiranje je kao panelista predstavio ulogu donošenja i sprovođenja planova integriteta u promociji i izgradnji etike i integriteta u obrazovnim institucijama, kao i aktivnosti koje Agencija preduzima na unapređenju zakonske regulative u oblasti obrazovanja, te na promociji antikorupcijskog obrazovanja mladim, posebno akcentujući edukativne aktivnosti i kampanje usmjerene na mlade. Događaj je organizovan u okviru projekta „Promovisanje antikorupcijskog obrazovanja mladih“, koji sprovodi UNODC.

Načelnik Odsjeka učestvovao je i na **regionalnom vebinaru na temu monitoringa i evaluacije mehanizma za procjenu rizika od korupcije**, koji je Regionalna antikorupcijska inicijativa (RAI) organizovala 14. septembra. Predstavnik Agencije se na vebinaru osvrnuo na aktivnosti i rezultate ASK i organa vlasti u Crnoj Gori u oblasti procjene rizika od korupcije kroz mehanizam planova integriteta. Vebinar je organizovan kao nastavak seminara koji je na istu temu održan u Sarajevu 22. juna ove godine.

Načelnik Odsjeka učestvovao je na **dvodnevnoj radionici na temu upravljanja rizicima nepravilnosti i prevara**, koja je održana 18. i 19. septembra u Podgorici. Predstavnik Agencije se osvrnuo na dva mehanizma za upravljanje rizicima u Crnoj Gori, od kojih je jedan predviđen Zakonom o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru, a drugi se odnosi na upravljanje rizicima od korupcije i

drugog neetičnog i neprofesionalnog ponašanja koje su organi vlasti dužni da identifikuju u okviru planova integriteta, u skladu sa ZSK. Sa učesnicima seminara podijelio je i načine na koje ASK putem aplikacije za planove integriteta prikuplja, obrađuje i analizira podatke o rizicima, u cilju kontinuiranog unapređenja planova integriteta. Radionica je organizovana u okviru TAIEX ekspertske misije, u saradnji sa Odjeljenjem za suzbijanje napravilnosti i prevara (AFCOS Kancelarija) Ministarstva finansija.

6. Kontrola djelatnosti lobiranja

6.1. Svrha i opis

Lobiranje je djelatnost kojom se vrši uticaj na organe zakonodavne i izvršne vlasti na državnom, odnosno lokalnom nivou u postupku donošenja propisa i drugih opštih akata iz nadležnosti tih organa vlasti, radi ostvarivanja interesa naručioca lobiranja, bez štete po javni interes.

Oblast lobiranja regulisana je Zakonom o lobiranju, kojim se uređuju uslovi i način obavljanja djelatnosti lobiranja, pravila lobiranja i druga pitanja od značaja za lobiranje, a sve u cilju zakonskog onemogućavanja netransparentnog uticaja na proces donošenja odluka od javnog interesa.

6.2. Rezultati rada

U III kvartalu 2023. godine **održan je jedan ispit za obavljanje poslova lobiranja (6. jula), po javnom pozivu koji** je objavljen 30. maja 2023. na internet stranici Agencije.

Od početka godine objavljena su dva poziva i organizovana dva ispita. Takođe, ASK je na internet stranici objavila i obrazac prijave za ispit, ažuriranu literaturu za polaganje ispita, kao i spisak kandidata kojima je odobreno polaganje ispita za obavljanje poslova lobiranja.

Od januara 2016. godine objavljeno je ukupno 26 poziva i organizovano 12 ispita za obavljanje poslova lobiranja.

U III kvartalu 2023. **izdat je jedan sertifikat o položenom ispitu** za obavljanje poslova lobiranja. Od početka godine izdata su tri sertifikata o položenom ispitu za obavljanje poslova lobiranja, a **od januara 2016. godine izdato je ukupno 26 sertifikata.**

U III kvartalu 2023. godine **jedno fizičko lice podnijelo je zahtjev za izdavanje odobrenja za obavljanje djelatnosti lobiranja. Zahtjev je odobren**, pa je to **lice upisano u registar lobista**. Nije bilo zahtjeva za produženje odobrenja za obavljanje djelatnosti lobiranja.

U registar lobista je trenutno upisano deset fizičkih lica i jedno pravno lice.

U III kvartalu Agenciji nije dostavljena nijedna službena zabilješka o lobističkom kontaktu.

U I kvartalu devet fizičkih lica i jedno pravno lice dostavili su Agenciji izvještaj o radu za 2022. godinu, u zakonom definisanom roku.

U III kvartalu nije bilo dostavljenih informacija lobista i pravnih lica o naručiocu lobiranja, oblasti i predmetu lobiranja.

6.3. Ostale aktivnosti

Radna grupa za izradu Nacrta zakona o lobiranju

Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava je u septembru 2021. godine formiralo **Radnu grupu za izradu Nacrta zakona o lobiranju**, čiji su članovi i službenici ASK. Agenciji i predlagajuću zakona obezbijeđena je ekspertska pomoć u finalizaciji rješenja za izmjene normativnog okvira u ovoj oblasti, u okviru Horizontalnog programa za Zapadni Balkan i Tursku II. Prilikom izrade nacrta posebno su uzeti u obzir nalazi iz Peer Review misije koja je na temu funkcionisanja ASK održana u aprilu 2021. godine. U periodu 29. oktobar – 18. novembar 2021. sprovedena je javna rasprava o Nacrtu zakona o lobiranju.

Ministarstvo pravde je Predlog zakona o lobiranju uputilo Evropskoj komisiji na mišljenje u junu 2022. godine. EK je Ministarstvu dostavila komentare na Predlog Zakona i preporuke u januaru 2023. godine. **Predstavnici Agencije su u januaru 2023. učestovali na tri sastanka Radne grupe, radi usklađivanja Predloga zakona sa preporukama Evropske komisije.** Radna grupa je uvažila gotovo sve preporuke, nakon čega je Ministarstvo pravde dostavilo novu verziju Predloga Evropskoj komisiji.

Evropska komisija je na osnovu nove verzije Predloga zakona **uputila Ministarstvu pravde preporuke za dodatno unapređenje Predloga**, pa je **u julu 2023. organizovan sastanak Radne grupe** u cilju usklađivanja zakonskog teksta sa preporukama. **Predstavnici ASK su učestvovali na sastanku, a ASK je izradila i dodatne sugestije i komentare** i dostavila ih Ministarstvu pravde u cilju usaglašavanja Predloga zakona sa datim preporukama.

7. Postupanje po prijavama zviždača i zaštita zviždača

7.1. Svrha i opis

Postupanje po prijavama o ugrožavanju javnog interesa koje upućuje na postojanje korupcije i zaštita zviždača su instrumenti antikorupcijskog djelovanja i predstavljaju snažan mehanizam u prevenciji korupcije u radu kako javnog, tako i privatnog sektora.

Efikasnim postupanjem po prijavama ugrožavanja javnog interesa koje upućuje na postojanje korupcije, zaštitom identiteta lica koja podnose prijave, kao i pravovremenim reagovanjem zakonskih obveznika, sprečava se nastanak posljedica koje mogu uzrokovati povredu ljudskih prava, materijalnu i nematerijalnu štetu po pojedinca, odnosno po državu. U tom smislu, blagovremeno otkrivanje nezakonitih radnji i koordinisan rad svih nadležnih institucija predstavlja jedan od ključnih zadataka u sprečavanju korupcije.

7.2. Rezultati rada

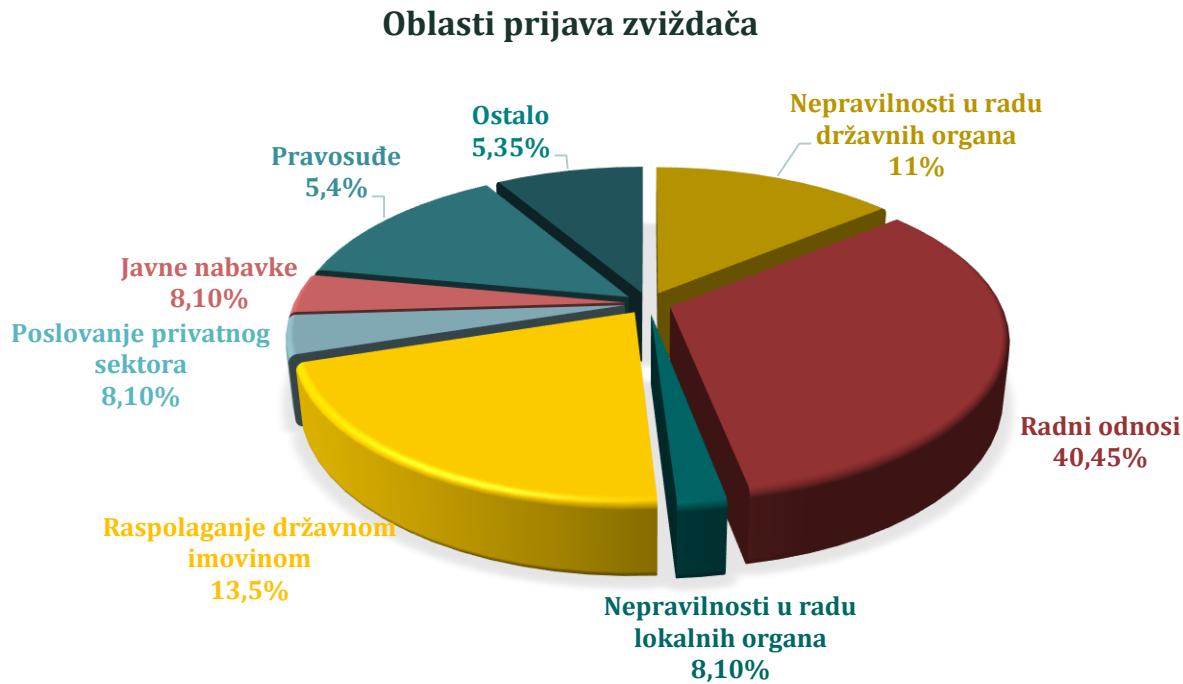
Prijave o ugrožavanju javnog interesa koje upućuje na postojanje korupcije

U III kvartalu 2023. godine bilo je **37 prijava zviždača, od čega je 11 podnijeto anonimno**.

Agencija je **u prvih devet mjeseci 2023. godine zaprimila više prijava zviždača u odnosu na isti izvještajni period prethodne godine i značajno više u odnosu na godišnje nivoje prvih šest godina rada ASK**, čime se nastavlja trend rasta broja prijava.

Grafikon 12 – Broj prijava zviždača

Grafikon 13 – Procenat prijava zviždača po oblastima prijavljivanja u III kvartalu 2023.

U III kvartalu 2023. godine u radu pred Agencijom bilo je **275 prijava zviždača** (uključujući i prijave iz prethodnog perioda).

Okončana su četiri postupka po prijavama zviždača (tri iz 2023. i jedna iz prethodnog perioda), u kojima nije utvrđeno postojanje ugrožavanja javnog interesa koje upućuje na postojanje korupcije.

Postupci ustupljeni nadležnim tužilaštvima/nadležnim organima

U izještajnom periodu, **pet prijava zviždača proslijedeno je nadležnim tužilaštvima**. U odnosu na jednu prijavu iz ranijeg perioda dostavljena je povrtna informacija da je odbačena.

Agencija je **četiri prijave proslijedila drugim nadležnim institucijama**, od kojih je za **jednu dobijena povratna informacija da jesu utvrđene nepravilnosti, dok za tri nijesu**.

Takođe, u odnosu na **devet prijava iz ranijeg perioda** dostavljena je povratna informacija od strane nadležnih organa da su **u jednom postupku utvrđene nepravilnosti**, dok u osam nijesu.

Pred drugim nadležnim organima u toku je još 12 postupka po prijavama zviždača iz prethodnog perioda.

Zaštita zviždača

U III kvartalu 2023. godine podnijeta su **tri zahtjeva za zaštitu zviždača** (postupci su u toku).

U izvještajnom periodu Agencija je **donijela jedno Mišljenje u postupku po zahtjevu za zaštitu zviždača iz 2022. godine u kojem nije utvrdila osnovanost navoda iz zahtjeva za zaštitu**.

Takođe, nastavljen je rad na ostalim postupcima po zahtjevima za zaštitu zviždača.

U okviru III faze Projekta borbe protiv korupcije, ekonomskog i organizovanog kriminala „Horizontalni program podrške za Zapadni Balkan i Tursku“ finalizovana je analiza Zakona o sprječavanju korupcije, koja je obuhvatala i segment prijava korupcije i zaštite zviždača. Analiza Zakona u dijelu zviždača rezultirala je **izradom Tehničkog dokumenta - Pregled zakonodavnog okvira Crne Gore o zaštiti zviždača**, koji pruža detaljan pregled odredaba sadržanih u ZSK, uz 30 preporuka za unapređenje zakonodavnog okvira u ovoj oblasti. U dokumentu se konstatiše da će, iako bi postojeće odredbe koje se odnose na zviždanje u ZSK mogle biti poboljšane, u cilju usklađivanja sa Direktivom (EU) 2019/1937 o zaštiti lica koja prijavljaju povrede prava Unije, biti neophodno **uvesti sveobuhvatan samostalan zakon o zaštiti zviždača**.

7.3. Ostale aktivnosti

U III kvartalu 2023. godine:

- ✓ Načelnica Odsjeka za postupanje po prijavama zviždača i zaštitu zviždača učestvovala je učestvovala na **Završnoj konferenciji Twinning light projekat „Unapređenje kapaciteta tijela AFCOS sistema u oblasti upravljanja nepravilnostima“** (AFCOS - Odjeljenje za suzbijanje nepravilnosti i prevara – Anti-Fraud Coordination Service);
- ✓ Službenika Odsjeka učestvovao je na **seminaru u okviru istog Twinning light projekat „Unapređenje kapaciteta institucija AFCOS Sistema u oblasti upravljanja nepravilnostima“**;
- ✓ Službenice Agencije učestvovalle su na **ljetnjoj školi za mlade antikorupcijske praktičare u Jugoistočnoj Evropi** u organizaciji Sekretarijata Regionalne antikorupcijske inicijative (RAI). Događaj je okupio predstavnike antikorupcijskih institucija i ministarstava pravde iz zemalja regionala. U fokusu su bile dvije oblasti: davanje mišljenja na propise iz oblasti antikorupcije i procjena rizika od korupcije.

8. Praćenje propisa i davanje mišljenja na propise iz oblasti antikorupcije

Uzroci rizika od korupcije u zakonskim normama mogu biti različiti. Najčešći su nejasne, neprecizne i nerazumljive norme koje otvaraju mogućnost za različita diskreciona tumačenja, upotreba različitih termina u zakonu, široka diskreciona ovlašćenja donosilaca odluka, ostavljanje mogućnosti da se podzakonskim aktima uređuju pitanja koja moraju biti predmet zakonskog regulisanja, dvosmislenost riječi i fraza korišćenih u propisu, protivrječne odredbe, neujednačena terminologija u propisu, neidentifikovana ili podijeljena nadležnost organa, sukob interesa, nedefinisani vremenski okviri za postupke, netransparentnost, nedefinisani nadzor nad organom koji sprovodi zakon. Takve norme mogu proizvesti veliku društvenu štetu jer, u zavisnosti od slučaja, otvaraju normativni prostor za pojedinačne zloupotrebe, kao i mogućnost za sistemsku korupciju.

Zadatak Agencije je da doprinese izradi jasne, precizne i nedvosmislene norme čija primjena neće voditi koruptivnoj posljedici, već većoj pravnoj sigurnosti za sve građane.

Agencija svoja mišljenja bazira prevashodno na **Metodologiji za procjenu rizika od korupcije u propisima** u Crnoj Gori, koja sadrži **Kontrolnu listu procjene rizika od korupcije u propisima** i pregled svih potencijalnih rizika koji se u donošenju određenog normativnog akta mogu pojaviti, sa praktičnim primjerima koji treba da ilustruju moguće situacije u kojima donosioci ovih akata mogu da se nađu. Dio Metodologije definiše i procesne smjernice, tj. ono što čini suštinu rada Agencije u okviru ove nadležnosti, i što je razdvaja od nadležnosti drugih državnih organa.

Mišljenja koja Agencija donosi u sprovođenju ove nadležnosti nijesu obavezujuća, ali njihovo dostavljanje Skupštini, Vladi, Savjetu ASK i predlagajuću, te njihovo objavlјivanje na internet stranici ASK, kao i dostupnost zainteresovanoj javnosti, načini su da ona nađu put do predлагаča i donosioca normativnih akata, u cilju njihovog unapređenja, shodno preporukama koje sadrže.

8.2. Rezultati rada

U III kvartalu 2023. godine Odsjek za praćenje propisa i davanje mišljenja na propise iz oblasti antikorupcije sačinio je:

- **Mišljenje na odredbe relevantne za upućivanje državnih tužilaca u Specijalno državno tužilaštvo;**
- **Mišljenje na relevantne odredbe različitih propisa kojima se uređuje rad Opšte sjednice Vrhovnog suda Crne Gore i Sudskog savjeta u dijelu koji se odnosi na izbor kandidata za predsjednika Vrhovnog suda Crne Gore;**
- **Inicijativu za donošenje propisa koji će sadržati procedure, kriterijume i smjernice kojima će se voditi Uprava za katastar i državnu imovinu prilikom obezbjeđivanja poslovnih prostorija za redovan rad parlamentarnih političkih subjekata.**

Takođe, **u završnoj su fazi:**

- **Mišljenje na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o elektronskim komunikacijama;**
- **Mišljenje na Zakon o javnim nabavkama**, sa po sebnim osvrtom na izmjene i dopune koje je Skupština Crne Gore usvojila 27. decembra 2022. godine;
- **Mišljenje na Zakon o državnom tužilastvu ("Sl. list CG", br. 11/15, 42/15, 80/17, 10/18, 76/20 i 59/21), sa posebnim osvrtom na član 48 (prestanak mandata) i član 27 (zabrana izbora na tužilačku funkciju);**
- **Mišljenje na Zakon o zaradama zaposlenih u javnom sektoru;**
- **Inicijativa Skupštini Crne Gore o potrebi usklađivanja Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja sa Zakonom o prekršajima, Zakonom o radu i Zakonom o izboru odbornika i poslanika.**

U izjveštajnom periodu **rađeno je na još pet mišljenja:**

- **Mišljenju na Zakon o manjinskim pravima i slobodama**, u dijelu koji se odnosi na rad Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava, kao i **Statut** kojim se dalje razrađuje način rada Fonda;
- **Mišljenju na Zakon o penzijskom i invalidskom osiguranju i Statut Fonda PIO Crne Gore**, u dijelu kriterijuma i nadležnosti organa Fonda PIO (Upravni odbor i direktor);
- **Mišljenju na Zakon o obaveznom zdravstvenom osiguranju i Statut Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore**, u dijelu kriterijuma i nadležnosti organa Fonda za zdravstveno osiguranje (Upravni odbor i direktor);
- **Mišljenju na Zakon o Fondu rada i Statut Fonda rada**, u dijelu odredaba koje nose koruptivne rizike, sa posebnim osvrtom na upravni odbor i direktora;
- **Mišljenju u odnosu na relevantne propise vezane za JU Centar za kulturu „Husein Bašić“ Plav.**

Sačinjavanje mišljenja za izmjenu i dopunu zakona, drugih propisa i opštih akata

Mišljenje na odredbe relevantne za upućivanje državnih tužilaca u Specijalno državno tužilaštvo

Cijeneći katalog krivičnih djela za koja je nadležno Specijalno državno tužilaštvo, te namjeru zakonodavca da osigura prijavu najboljih kandidata za glavnog specijalnog tužioca i specijalne tužioce (koje će nakon javnog oglasa birati Tužilački savjet), ASK je u Mišljenju prepoznala značaj pokretanja postupka po službenoj dužnosti, te sagledavanja odredaba kojima se uređuje upućivanje državnog tužioca na određeno vrijeme u SDT, na zahtjev glavnog specijalnog tužioca, radi obavljanja poslova hitne prirode, povećanog obima posla ili zbog postupanja u konkretnom predmetu.

S tim u vezi, sagledane su relevantne odredbe Zakona o Državnom tužilaštvu, kao i odredbe Zakona o Specijalnom državnom tužilaštvu i Pravilnika o unutrašnjem poslovanju Državnog tužilaštva, godišnji izvještaji o radu Tužilačkog savjeta i Državnog tužilaštva (2019-2022), te date preporuke u cilju otklanjanja arbitarnosti, proizvoljnosti i

potencijalne zloupotrebe u primjeni instituta upućivanja državnih tužilaca u SDT, shodno članu 24 Zakona o Specijalnom državnom tužilaštvu.

Nakon analize relevantnih propisa, Agencija je pozvala Ministarstvo pravde da predloži adekvatna rješenja u ovoj oblasti, kako bi se osigurala kvalifikovanost državnih tužilaca koji bi, shodno institutu upućivanja obavljali „poslove hitne prirode“, bili upućivani shodno „povećanom obimu posla“, kao i „postupali u konkretnom predmetu“, shodno članu 24 Zakona o Specijalnom državnom tužilaštvu.

Osim kriterijuma kojima bi se nedvosmisleno utvrđivala njihova kvalifikovanost za rad u ovom Tužilaštvu, Agencija je procjenila da je neophodno jasno zakonski precizirati obim ovlašćenja, status i opis poslova navedenih lica, kako bi se osiguralo da upućeni tužioci, pored kvalifikovanosti za obavljanje konkretnog tužilačkog posla, imaju i ovlašćenja da sprovode tužilačke radnje u kapacitetu koji ima specijalni državni tužilac i odgovornost za radnje koje sprovode.

Mišljenje na relevantne odredbe različitih propisa kojima se uređuje rad Opšte sjednice Vrhovnog suda Crne Gore i Sudskog savjeta u dijelu koji se odnosi na izbor kandidata za predsjednika

Uzimajući u obzir značaj procedure za izbor predsjednika Vrhovnog suda Crne Gore, a posebno dijela procedure vezanog za Opštu sjednicu Vrhovnog suda na kojoj se utvrđuje predlog kandidata za izbor predsjednika Vrhovnog suda, kao i procedure koja se odnosi na obavještavanje Sudskog savjeta Crne Gore od strane Opšte sjednice Vrhovnog suda o predlogu kandidata, te postupanje Sudskog savjeta u konkretnoj proceduri, Agencija je prepoznala značaj da sproveđe postupak po službenoj dužnosti, sagleda navedene faze za utvrđivanje kandidata za predsjednika Vrhovnog suda i preporukama doprinese unapređenju kvaliteta budućih zakonskih rješenja u ovoj oblasti.

S tim u vezi, detaljno su cijenjene sve relevantne odredbe različitih propisa, u prvom redu Ustava Crne Gore, Zakona o Sudskom savjetu i sudijama, Poslovnika Sudskog savjeta, Zakona o sudovima, Poslovnika o radu Opšte sjednice Vrhovnog suda, Odluke o broju sudija u sudovima i Etičkog kodeksa sudija.

Na osnovu sprovedene analize, u zaključnim ocjenama date su preporuke koje se odnose na potrebu normativnog uređenja:

- pitanja relevantne većine za donošenje odluka Opšte sjednice Vrhovnog suda,
- odredaba o izuzeću sudije Opšte sjednice Vrhovnog suda, a koji je ujedno i kandidat za predsjednika Vrhovnog suda;
- obaveze Sudskog savjeta da doneše odluku o poništenju konkursa u situacijama kada nijedan kandidat za predsjednika Vrhovnog suda nije dobio potrebnu većinu Opšte sjednice Vrhovnog suda, po raspisanom oglasu za slobodno radno mjesto za predsjednika Vrhovnog suda, na koji način bi se predmetna procedura i pravno završila, te ostavio prostor za postupanje kandidata koji smatraju da su njihova

prava oštećena da kroz pravne procedure dokazuju isto, te predviđanje jasnog zakonskog roka u kome je Sudski savjet dužan da donese predmetnu odluku.

Upućivanje inicijativa nosiocima izvršne i zakonodavne vlasti

Agencija je u izvještajnom periodu Upravi za katastar i državnu imovinu uputila **Inicijativu za donošenje propisa koji će sadržati procedure, kriterijume i smjernice kojima će se voditi Uprava za katastar i državnu imovinu prilikom obezbjeđivanja poslovnih prostorija za redovan rad parlamentarnih političkih subjekata.**

U predmetnoj Inicijativi Agencija je po službenoj dužnosti analizirala relevantne odredbe Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja, Zakona o državnoj imovini, Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave, te Uredbe o prodaji i davanju u zakup stvari u državnoj imovini. Dodatno, prilikom analiziranja pravnog okvira u ovoj oblasti uzeta je u obzir i činjenica da je Uprava za katastar i državnu imovinu navela kao pravni osnov za obezbjeđivanje prostorija za redovan rad parlamentarnih političkih subjekata iz člana 9 stav 5 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja i Međustranački dogovor o uslovima, načinu i postupku obezbjeđivanja i korišćenja prostora za rad političkih stranaka iz 1993. godine.¹⁰

Tako je, imajući u vidu odredbe navedenih zakona i podzakonsih akata, kao i dijela Međustranačkog dogovora o uslovima, načinu i postupku obezbjeđivanja i korišćenja prostora za rad političkih stranaka iz 1993. godine Agencija u Inicijativi konstatovala da isto ne predstavlja dovoljan nivo unaprijed propisanih procedura po kojima će se sprovoditi raspolaganje ovog dijela budžetskih sredstva na transparentan način, što je osnovni preduslov za zakonito, nezavisno, nepristrasno, i odgovorno vršenje poslova kojim javni funkcioneri i drugi zaposleni u organu vlasti čuvaju svoj ugled i ugled organa vlasti, obezbjeđuju povjerenje građana u vršenje javnih funkcija i rad organa vlasti i otklanjaju sumnju u mogućnost nastanka i razvoja korupcije, a istovremeno smanjuju prostor za favorizovanje pojedinačnih interesa na štetu javnog. S tim u vezi Agencija je procijenila da je neophodno donošenje propisa koji će sadržati procedure, kriterijume i smjernice kojima će se voditi Uprava za katastar i državnu imovinu prilikom obezbjeđivanja poslovnih prostorija za redovan rad parlamentarnih političkih subjekata, koje će isključiti arbitarnost u odmjeravanju okolnosti kojima se sada u svakom pojedinačnom slučaju rukovodi, a kako bi u narednom periodu u ovoj oblasti bila smanjena primjena diskrecionih ovlašćenja, trošenje „javnog“ novca bilo transparentno, te stvoren ambient u kojem svi politički subjekti ovo pravo mogu ostvariti pod ravnopravnim, a unaprijed poznatim uslovima.

---

¹⁰ U tački 7. i 8. navodi se da će radni prostor koji se obezbjeđuje u skladu sa ovim dogovorom parlamentarne stranke koristiti kao zakupci po osnovu ugovora o zakupu koji će zaključivati sa nadležnim organom kojeg odredi Vlada, a da će troškove zakupnine za radni prostor obezbijeden u skladu sa ovim dogovorom snositi Vlada obezbjeđivanjem odgovarajućih namjenskih sredstava u Budžetu CG, dok se u tački 6 dogovora predviđa da pravo na obezbjeđeni radni prostor gubi parlamentarna stranka ako izgubi parlamentarni status, stekne pravo svojine poslovnoj zgradi, dijelu poslovne zgrade ili drugom poslovnom prostoru koji je dovoljan i adekvatan za rad ili ako radni prostor počne da koristi za druge namjene koje nijesu utvrđene tačkom 4 tog dogovora.

8.3. Ostale aktivnosti

U III kvartalu 2023. godine:

- ✓ Načelnica Odsjeka učestvovala je na vebinar konferenciji na temu „**Uvođenje sistemske procjene rizika od korupcije**“, u organizaciji Regionalne antikorupcijske inicijative (RAI), 28. septembra 2023. godine;
- ✓ Načelnica Odjeka učestvovala je na vebinaru na temu „**Monitoring i evaluacija antikorupcijske procjene rizika i procjene rizika od korupcije u propisima**“, održanom u organizaciji Sekretarijata RAI, 14. septembra 2023. godine.

9. Vođenje upravnih postupaka iz nadležnosti ASK

9.1. Svrha i opis

U cilju obezbeđivanja poštovanja zakona, Agencija, po službenoj dužnosti ili na zahtjev fizičkih, pravnih i N.N. lica, pokreće upravne postupke u kojima se odlučuje da li je javni funkcioner povrijedio odredbe ZSK u vezi sprječavanja sukoba interesa u vršenju javne funkcije, ograničenja u vršenju javnih funkcija, izvještaja o prihodima i imovini.

Povrede odredaba ZSK utvrđene konačnom, odnosno pravosnažnom Odlukom, smatraju se nesavjesnim vršenjem javne funkcije, o čemu Agencija obavlja organ vlasti u kojem javni funkcioner vrši javnu funkciju, kao i organ nadležan za izbor, imenovanje, odnosno postavljenje javnog funkcionera, radi preduzimanja administrativnih sankcija, o čemu je organ dužan da povratno informiše Agenciju.

9.2. Rezultati rada

Agencija je u trećem kvartalu 2023. pokrenula **13 upravnih postupaka zbog eventualnog kršenja ZSK. Okončana su četiri postupka** (uključujući predmete iz prethodnog perioda), od kojih je **u jednom utvrđeno kršenja Zakona**.

Osnov pokretanja upravnog postupka	Broj pokrenutih u. postupaka po službenoj dužnosti	Broj okončanih u.postupaka po službenoj dužnosti (uključujući predmete iz prethodnog perioda)	Broj i procenat utvrđenih kršenja u predmetima po službenoj dužnosti	Broj pokrenutih u.postupaka po osnovu zahtjeva drugog fizičkog/pravnog/nn lica	Broj okončanih u.postupaka po osnovu zahtjeva drugog fizičkog/pravnog/nn lica (uključujući predmete iz prethodnog perioda)	Broj i procenat utvrđenih kršenja po zahtjevima
Podnošenje izvještaja o prihodima i imovini sa netačnim i nepotpunim podacima	-	-	-	-	1	1
Sukob interesa	12	3	-	1	-	-
UKUPNO	12	3	/	1	1	1

Tabela 7 - Upravni postupci u oblasti prijave prihoda i imovine i ograničenja u vršenju javnih funkcija

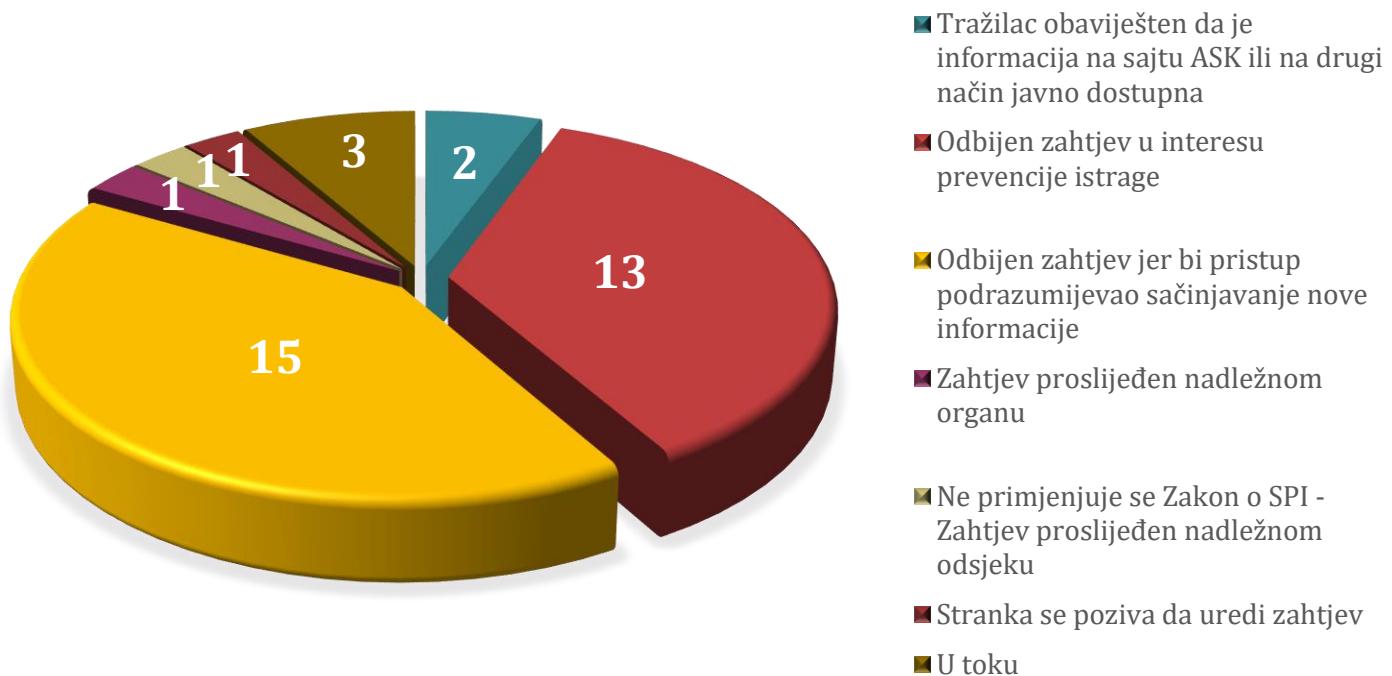
Administrativne sankcije

Organi vlasti su nakon okončanih upravnih postupaka u dijelu provjere prihoda i imovine, u III kvartalu 2023. obavijestili Agenciju da su **u dva predmeta** javnim funkcionerima izrekli **disciplinske mjere opomene**.

Slobodan pristup informacijama

Agenciji je u izvještajnom periodu podneseno ukupno **36 zahtjeva za slobodan pristup informacijama**:

Odgovori Agencije na zahtjeve za slobodan pristup informacijama

Grafikon 14 – Odgovori Agencije na zahtjeve za slobodan pristup informacijama

Podnijeto je osam žalbi na rješenja ASK i postupak po njima je u toku. Podnijeto je 16 žalbi zbog tzv. čutanja administracije. Za sve navedene slučajeve je ASK donijela rješenje i dostavila ga žaliocu.

Obustavljen jedan postupak po žalbi iz prethodnog perioda

10. Pokretanje prekršajnih postupaka i izdavanje prekršajnih naloga

10.1. Svrha i opis

Nakon utvrđenih kršenja odredaba Zakona o sprječavanju korupcije (ZSK), Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja (ZFPSiIK) i Zakona o lobiranju, Agencija:

- ✓ pokreće prekršajni postupak, podnošenjem zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka nadležnom Sudu za prekršaje, ili
- ✓ izdaje prekršajne naloge (u skladu sa preporukom Evropske komisije, Agencija od druge polovine 2018. godine direktno izdaje prekršajne naloge).

Svrha izricanja i primjene prekršajnih sankcija je da se poštuju antikorupcijski zakoni i da se utiče na obveznike zakona da ubuduće ne čine prekršaje.

10.2. Rezultati rada

Prekršajni postupci

Agencija je III kvartalu 2023. godine, zbog kršenja antikorupcijskih zakona, nadležnim sudovima za prekršaje podnijela ukupno **292 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka**. Tokom izvještajnog perioda, **okončano je ukupno 408 postupaka** (uključujući i postupke po zahtjevima iz prethodnih godina), od čega su u **91% izrečene sankcije**. Ukupan iznos novčanih kazni iznosi **36.650€**.

Osnov podnošenja zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka	Broj zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka	Broj okončanih postupaka (uključujući postupke iz prethodnih godina)	Broj postupaka u kojima su izrečene sankcije	Procenat postupaka u kojima su izrečene sankcije	Iznos novčanih kazni
Kršenje odredaba ZSK	266	321	297 (114 nk; 183 op)	92,5%	28.120€
Kršenje odredaba ZFPSiK	26	87	74 (28 nk; 46 op)	85%	8.530€
UKUPNO	292	408	371 (142 novčane kazne; 229 opomena)	91%	36.650€

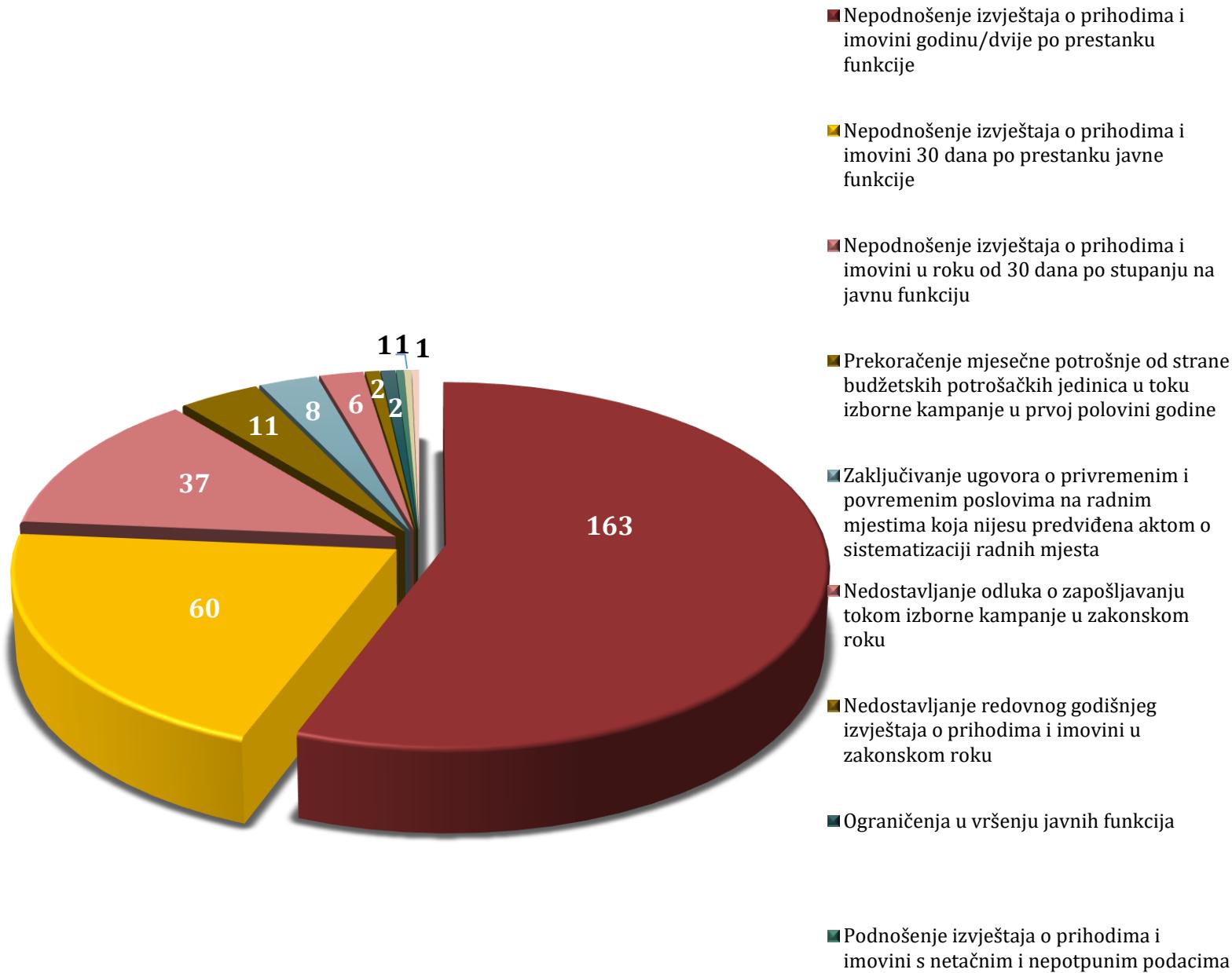
Tabela 8 – Ishodi pokrenutih prekršajnih postupaka zbog kršenja antikorupcijskih zakona

Zbog kršenja antikorupcijskih zakona iz svoje nadležnosti, Agencija je već u prvih devet mjeseci 2023. godine pokrenula ukupno 1.774 prekršajna postupka što je za 14% više u odnosu na godišnji nivo 2022. godine i značajno više u odnosu na godišnje nivoe od početka rada Agencije. Ovo je prvenstveno generisano većim brojem pokrenutih prekršajnih postupaka u oblasti provjere prihoda i imovine i finansiranja političkih subjekata i izbornih kampanja.

Grafikon 15 – Broj prekršajnih postupaka pokrenutih zbog kršenja antikorupcijskih zakona

Struktura zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka u III kvartalu 2023.

Grafikon 16 – Struktura zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka zbog kršenja antikorupcijskih zakona u III kvartalu 2023.

Oduzimanje imovinske koristi

Agencija u kontinuitetu realizuje **preporuku eksperata Evropske komisije koja se odnosi na oduzimanje imovinske koristi** stečene izvršenjem prekršaja.

S tim u vezi, u zahtjevima za pokretanje prekršajnih postupaka koje dostavlja nadležnim sudovima za prekršaje, osim što zahtijeva osudu i kažnjavanje okrivljenog za izvršeni prekršaj, Agencija predlaže i oduzimanje imovinske koristi stečene izvršenjem prekršaja, što je najčešće praksa u postupcima zbog kršenja zakonskih ograničenja u vršenju javne funkcije.

U III kvartalu 2023. godine, Agencija je **u jednom slučaju od nadležnih sudova za prekršaje zahtjevala oduzimanje imovinske koristi** koja je stečena izvršenjem prekršaja, **u oblasti ograničenja u vršenju javnih funkcija**.

Žalbe i ročišta

Protiv prvostepenih rješenja sudova za prekršaje Agencija je u III kvartalu 2023. godine izjavila **četiri žalbe** Višem суду за prekršaje.

Ovlašćeni službenici Agencije su, zastupajući predmete iz oblasti rada Agencije, tokom III kvartala 2023. godine pristupili na **210 ročišta** kako pred nadležnim sudom za prekršaje u Podgorici, Bijelom Polju, Danilovgradu, Nikšiću, Ulcinju i Baru.

11. Antikorupcijske kampanje, odnosi s javnošću, istraživanja i edukacije

Agencija sprovodi **edukativne, istraživačke i ostale preventivne antikorupcijske aktivnosti**, kao što su **antikorupcijske i informativne kampanje** usmjerene na podizanje nivoa javne svijesti o korupciji, te dalje jačanje znanja o nadležnostima ove institucije i obaveznika primjene antikorupcijskih zakona iz nadležnosti ASK. Stavovi javnosti o korupciji i upoznatost sa radom ASK ispituju se na godišnjem nivou kroz istraživanje javnog mnjenja.

Takođe, u Odsjeku za edukacije, istraživanja, kampanje i analitiku razvijaju se metodologije i alati za analizu rezultata rada ASK po svim nadležnostima i sačinjavaju analitički izvještaji.

11.1. Rezultati rada

Odnosi sa javnošću

Agencija u kontinuitetu informiše opštu javnost o svom radu, aktivnostima i rezultatima putem saopštenja dostupnih na svojoj internet stranici, odgovora na novinarska pitanja, objava na društvenim mrežama, izjava i intervjuza za medije, te izlaganja njenih predstavnika na okruglim stolovima i konferencijama koje organizuje ili na koje je pozvana.

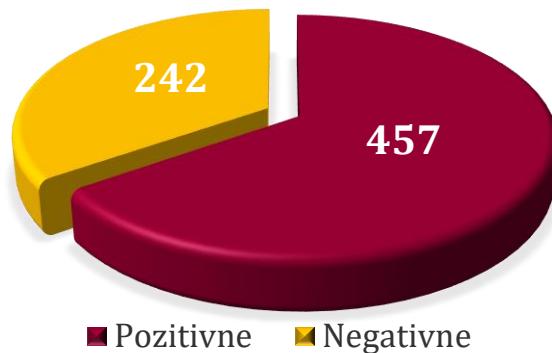
U trećem kvartalu 2023. na sajtu Agencije je objavljeno **30 saopštenja**, od kojih 26 ASK i četiri Savjeta ASK. Najveći broj se odnosio na oblast međunarodne saradnje (11).

Nastavljujući praksu partnerskih odnosa sa medijima, **Agencija je u ovom izvještajnom periodu odgovorila na sva pristigla pitanja, kojih je bilo 74.**

Agencija se u III kvartalu 2023. našla u sadržaju **1.406 medijskih objava** u elektronskim, internet i štampanim medijima, što svjedoči o kontinuirano visokom nivou interesovanja javnosti za rad, značaj i uticaj institucije. Kao i u prethodnom periodu, ubjedljivo najveći broj objava odnosi se na internet medije (1.142; 81,2%); u štampanim medijima zabilježeno je 160 objava (11,4%), a u elektronskim 104 (7,4%).

Objave o Agenciji u III kvartalu 2023.

Nastavljen je trend povoljne medijske slike o Agenciji, budući da je broj pozitivno intoniranih objava gotovo dvostruko veći od broja negativnih objava.

Kada je riječ o fokusu, mediji su u trećem kvartalu 2023. godine prenijeli 412 (29,3%) objava u kojima je Agencija primarni subjekat, 520 (37%) objava u kojima je jedan od više subjekata, te 474 (33,7%) objave u kojima se pominje uzgred.

U izvještajnom periodu, direktorica Agencije dala je izjavu za TV Vijesti, objavljenu 6. jula u centralnoj informativnoj emisiji.

Društvene mreže

Agencija je i tokom trećeg kvartala 2023. redovno ažurirala naloge na društvenim mrežama Facebook¹¹, X¹², Linkedin¹³ i Youtube¹⁴.

	Broj pratilaca	Broj objava	Broj pregleda
Facebook	748 (741 na kraju II kvartala)	20	3.169
X (raniji Twitter)	1.241 (20 novih)	22	4.516

¹¹ <https://www.facebook.com/antikorupcija.me/>

¹² https://twitter.com/ASK_CrnaGora

¹³ <https://www.linkedin.com/company/agencija-za-sprje%C4%8Davanje-korupcije-crne-gore/>

¹⁴ <https://www.youtube.com/channel/UCKnYbyR2Aulz369jXzVBf-w>

EDUKACIJE

Edukacija obveznika antikorupcijskih zakona i drugih ciljnih grupa¹⁵

Sprovođenjem edukativnih aktivnosti doprinosi se daljem informisanju obveznika antikorupcijskih zakona, unapređenju individualnog i institucionalnog integriteta, a posljedično i prevenciji mogućih kršenja zakona iz nadležnosti Agencije.

U III kvartalu održana je **obuka za učesnike projekta “Building Resilience Through Information”**, u organizaciji **NVO Mladiinfo Montenegro i Portal Mladi Nikšića**, na kojoj je predavač bio predsavnik Agencije. Polaznici su upoznati sa ulogom i nadležnostima ASK kao krovne preventivne antikorupcijske institucije u Crnoj Gori, sa posebnim fokusom na načine na koje se Agenciji mogu prijaviti sumnje u ugrožavanje javnog interesa koje upućuje na postojanje korupcije. Dio predavanja odnosio se na metode osmišljavanja i sprovođenja antikorupcijskih kampanja, kao najučinkovitijeg alata za informisanje opšte javnosti o načinima prijavljivanja korupcije i podsticanje i ohrabrvanje građana da korupciju prijave nadležnim organima i institucijama.

Edukacija službenika Agencije¹⁶

U saradnji sa institucijama u Crnoj Gori, kao i međunarodnim partnerima, zaposleni u Agenciji su u III kvartalu bili polaznici četiri obuke.

¹⁵ Više o edukaciji obveznika zakona i drugih ciljnih grupa u anexu br. 9

¹⁶ Više o edukaciji službenika Agencije u anexu br. 10

IV MEĐUNARODNA SARADNJA I INSTITUCIONALNI RAZVOJ

1. Međunarodna saradnja

11.1. Svrha i opis

U skladu sa Zakonom o sprječavanju korupcije (član 78) Agencija ostvaruje regionalnu i međunarodnu saradnju u oblasti prevencije korupcije. Ta saradnja podrazumijeva ispunjavanje obaveza koje proističu iz članstva Crne Gore u ključnim međunarodnim i regionalnim organizacijama koje definišu i prate sprovođenje standarda u oblasti antikorupcije, kao i jačanje administrativnih kapaciteta Agencije kroz projekte podrške, uključujući i kapacitete organa vlasti i javnih funkcionera, kako bi se sveobuhvatno i dosljedno sprovodili zakoni.

11.2. Rezultati rad

Rukovodstvo Agencije boravilo je u julu u **zvaničnoj radnoj posjeti Briselu**, u cilju prezentovanja dosadašnjih rezultata rada Agencije i osnaživanja međunarodne saradnje sa relevantnim institucijama EU. **Sastancima su prisustvovali:** Majkl Miler, šef Jedinice za Srbiju i Crnu Goru u Generalnom direktoratu Evropske komisije za susjedstvo i politiku proširenja, Tonino Picula i Vladimir Bilčik, članovi Evropskog parlamenta, Klemens Krit, vođa tima za međunarodnu saradnju Evropske službe za suzbijanje prevara (OLAF), Aurel Laurenti Plosceanu, potpredsjednik Evropskog, ekonomskog i socijalnog komiteta i Firuze Demir, predstavnica Evropske službe za spoljne poslove.

Agencija je uspostavila direktnu saradnju sa Evropskom službom za suzbijanje prevara (OLAF) koja je, kao operativno nezavisna, dio Evropske komisije. Prilikom susreta direktorice Jelene Perović i visoke delegacije OLAF-a, koju je predvodio generalni direktor Vile Itala, koji je i inicirao sastanak, **predstavnici OLAF-a istakli su spremnost da konkretnijim potezima podrže rad Agencije.**

U duhu snažne **posvećenosti regionalnoj saradnji**, kao jednom od prioriteta u djelovanju Agencije, u III kvartalu 2023. godine potpisana je **Memorandum o razumijevanju i saradnji ASK i Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije Bosne i Hercegovine (APIK)**, u cilju razmjene informacija i iskustava dobre prakse u oblasti antikorupcije. Takođe, direktorica Agencije **sastala sa direktorom Agencije za borbu protiv korupcije Kosova (APK)** u Prištini, dok je **delegacija APK-a boravila u studijskoj posjeti Agenciji**. Takođe, direktorica Perović se u Skoplju sastala sa **Slavicom Grkovskom, potpredsjednicom Vlade Sjeverne Makedonije zaduženom za politike dobrog upravljanja**.

U izvještajnom periodu, **direktorica Agencije je, između ostalog, učestvovala je na drugom sastanku Foruma liderki Jugoistočne Evrope za dobru upravu i antikorupciju (SEE WGGALF)**, održanom u septembru u Skoplju na temu „Osnaživanje žena i mladih u borbi protiv korupcije i usađivanje evropskih osnovnih prava i vrijednosti u regionu”.

Agencija je nastavila da ispunjava sve obaveze koje proističu iz članstva u međunarodnim organizacijama. U izvještajnom periodu, ASK je kao nacionalni koordinator za obaveze koje proističu iz članstva Crne Gore u Grupi zemalja za borbu protiv korupcije Savjeta Evrope (GRECO) **nastavila sa periodičnim sastancima sa predstavnicima relevantnih institucija u Crnoj Gori a koje su obuhvaćene V krugom evaluacije**, a koji se odnosi na prevenciju korupcije u odnosu na najviše nivoje Vlade i policiju. Cilj navedenih sastanaka jeste implementacija svih datih preporuka evaluiranih crnogorskih institucija od strane GRECO eksperata, a o čijoj je realizaciji Crna Gora obavezna da izvijesti do kraja godine.

Jačanje kapaciteta ASK/obveznika antikorupcijskih zakona kroz podršku međunarodnih partnera

III faza Projekta borbe protiv korupcije, ekonomskog i organizovanog kriminala- „Horizontalni program podrške za Zapadni Balkan i Tursku“

U septembru predstavnici Agencije su nastavili sa aktivnostima u cilju izrade **Metodologije za dubinsku provjeru imovine i prihoda javnih funkcionera**. Predstavnici Agencije održali su u junu i septembru konsultativne sastanke u online formatu sa ekspertom Savjeta Evrope **Valtsom Kalninsom**, sa fokusom na preventivni i represivni odgovor institucija u odnosu na efikasno sprovođenje provjere prihoda i imovine javnih funkcionera, konkretno razmijevanje i razgraničenje nadležnosti između Agencije i Specijalnog državnog tužilaštva, kao i na pregled svih faza pomenute provjere.

Ispunjavanje obaveza iz članstva Crne Gore u regionalnim i međunarodnim organizacijama koje definišu i prate sprovođenje antikorupcijskih standarda

Grupa zemalja za borbu protiv korupcije (GRECO)¹⁷

Kao nacionalni koordinator za ispunjavanje svih obaveza koje proističu iz članstva Crne Gore u Grupi zemalja za borbu protiv korupcije Savjeta Evrope (GRECO), a u cilju pripreme informacije radi izvještavanja o statusu realizacije GRECO preporuka, održan **sastanak sa predstavnicima Generalnog sekretarijata Vlade, Ministarstva pravde, Ministarstva unutrašnjih poslova i Kabineta ministra bez portfelja**.

U prethodne dvije godine u Crnoj Gori se sprovodi V krug evaluacije, u okviru kojih GRECO ocjenjuje zakonodavni i institucionalni okvir i praksu kada je u pitanju prevencija korupcije u odnosu na najviše nivoe Vlade i policiju.

Međuvladina grupa za evaluaciju primjene Konvencije Ujedinjenih nacija protiv korupcije (UNCAC), i druge radne grupe UN za oblast primjene standarda UNCAC/UNODC¹⁸

Predstavnice Odsjeka za međunarodnu saradnju **učestvovale su na trodnevnoj obuci u organizaciji Kancelarije Ujedinjenih nacija za drogu i kriminal** (UNODC) u partnerstvu sa Regionalnom antikorupcijskom inicijativom (RAI), održanoj u Bečićima od 19. do 21. septembra. Predstavnica Agencije je u uvodnom izlaganju istakla važnost preventivnog antikorupcijskog djelovanja ASK i njenu ključnu ulogu u pogledu efikasne i dosljedne primjene UNCAC-a u Crnoj Gori. Obuka, posvećena mehanizmima evaluacije primjene

---

¹⁷ GRECO predstavlja najznačajniji mehanizam za ocjenu primjene antikorupcijskih standarda Savjeta Evrope, koji je osnovan 1999. godine i broji 50 zemalja članica. Crna Gora je članica GRECO-a od 2006. Ovaj mehanizam evaluacije pomaže da se identifikuju nedostaci u nacionalnim antikorupcijskim politikama, predviđajući neophodne zakonodavne, institucionalne i praktične reforme. GRECO sistem monitoringa sastoji se od dvije faze: evaluacione procedure koja rezultira Izvještajem koji sadrži preporuke za dalje sprovođenje reformi, i fazu ocjenjivanja, koja podrazumijeva ocjenu preduzetih mjera za sprovođenje utvrđenih preporuka.

¹⁸ Crna Gora je potpisnica Konvencije Ujedinjenih nacija protiv korupcije 2003. godine, prvog globalnog pravno-obavezujućeg instrumenta u ovoj oblasti, a kao nezavisna država pristupila je 2006. godine. Posebna Međuvladina grupa (IRG) prati postupak evaluacije primjene UNCAC, kako bi identifikovala izazove i dobre prakse i razmatrala zahtjeve za tehničkom pomoći, u cilju obezbjeđivanja efikasne i efektivne implementacije Konvencije. U radu ove Grupe iz Crne Gore učestvuju predstavnici ASK i Vrhovnog državnog tužilaštva CG.

UNCAC, okupila je preko 40 predstavnika državnih institucija, civilnog društva i privatnog sektora Zapadnog Balkana i Moldavije, kao i eksperte iz Koalicije UNCAC-a i RAI-a.

iskustva, dobre prakse i izazove u pogledu evaluacije u svojim državama. Poseban akcenat stavljen je na uključivanje predstavnika civilnog društva i privatnog sektora u procese evaluacije, što doprinosi jačanju transparentnosti i otvorenosti samog procesa.

Predstavnici ASK uzeli su učešće na regionalnom okruglom stolu na temu „**Promocija antikorupcijskog obrazovanja**“, održanom u organizaciji UNODC-a, u Bečićima 22. septembra. Tom prilikom, načelnik Odsjeka za integritet i lobiranje je predstavio ulogu donošenja i sprovođenja planova integriteta u promociji i izgradnji etike i integriteta u obrazovnim institucijama, kao i aktivnosti koje Agencija preduzima na unapređenju zakonske regulative u oblasti obrazovanja, te na promociji antikorupcijskog obrazovanja mladih, posebno akcentujući edukativne aktivnosti i kampanje usmjerene na mlade.

Kancelarija Ujedinjenih nacija za drogu i kriminal, kao Sekretariat Regionalne mape puta za borbu protiv korupcije i ilegalnih finansijskih tokova u jurisdikcijama Zapadnog Balkana, u saradnji sa RAI, organizovala je **regionalni događaj** u Budvi, od 26. do 27. septembra 2023. godine na kome su ispred Agencije učestvovali predstavnici Odsjeka za pokretanje upravnih, prekršajnih postupaka i postupanje po zahtjevima za slobodan pristup informacijama. Učesnici su predstavili trenutni status implementacije ciljeva **Regionalne mape puta za borbu protiv korupcije**, i aktivnosti koje su preduzete u proteklom periodu od usvajanja, konkretno u pogledu Cilja 1 i Cilja 2 (javne nabavke, prijava imovine i sukob interesa). Takođe, u svrhu pripreme izvještaja za Crnu Goru o sprovođenju **Mape puta, predstavnici Agencije su u izvještajnom periodu ažurirali podatke** iz nadležnosti Agencije a koje se odnose na ova dva relevantna antikorupcijska cilja i dostavili ekspertima UNODC.

Takođe, u cilju učešća predstavnika Agencije za predstojeće 10. zasijedanje Konferencije država potpisnica Konvencije UN protiv korupcije (COSP) koje će se održati u Atlanti (SAD), u decembru ove godine, ASK je u saradnji sa predstavnicima Programa Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP) u Crnoj Gori aplicirala na javni poziv za specijalni događaj u okviru navedenog zasijedanja, na kojem bi prezentovala rezultate zajedničkog antikorupcijskog projekta ASK i UNDP-a. Konkretno, ukoliko aplikacija bude odobrena biće prezentovana *Metodologiju za procjenu primjene antikorupcijskih mjer* koja je dizajnirana kao jedinstveni alat u cilju unapređenja sadržaja i efekata planova integriteta, a koja podrazumijeva izradu kriterijuma i indikatora zasnovanih na planovima integriteta, na osnovu kojih se vrši

Cilj je bio upoznavanje predstavnika javnog i privatnog sektora, kao i civilnog društva, sa mehanizmima, procedurama i standardima u pogledu evaluacije primjene UNCAC, te konkretno implementacije poglavlja II – Preventivne mjere i V – Povraćaj imovine, koja su trenutno u fokusu II ciklusa evaluacije. Učesnici su imali priliku da steknu neophodna znanja o metodologiji i alatima za evaluaciju UNCAC-a, te da razmijene informacije,

bodovanje i rangiranje organa vlasti u svakom pojedinačnom sistemu. Pismo namjere o navedenom je dostavljeno i Stalnoj misiji Crne Gore pri UN, OEBS i drugim međunarodnim organizacijama u Beču.

U izvještajnom periodu, Agencija je dostavila odgovore na Upitnik o upotrebi informaciono-komunikacionih tehnologija korišćenih u međunarodnoj saradnji u okviru implementacije UNCAC evaluacije.

Regionalna antikorupcijska inicijativa za Jugoistočnu Evropu (RAI)¹⁹

U izvještajnom periodu službenice Odsjeka za međunarodnu saradnju i Odsjeka za postupanje po prijavama zviždača i zaštitu zviždača, učestvovale su na **18. Ljetnjoj školi za mlade antikorupcijske praktičare iz Jugoistočne Europe**, održanoj od 3. do 7. jula u Sarajevu.

Događaj, koji je organizovao Sekretarijat RAI, uz podršku Centralno-evropske inicijative i Austrijske razvojne saradnje, okupio je predstavnike antikorupcijskih institucija i ministarstava pravde iz zemalja regionala. U fokusu su bile dvije oblasti: davanje mišljenja na propise iz oblasti antikorupcije i procjena rizika od korupcije.

Kao nastavak Regionalnog događaja u Sarajevu u junu, Sekretarijat RAI je bio domaćin **vebinara sa fokusom na praćenje i evaluaciju mehanizama procjene rizika od korupcije (CRA) i davanja mišljenja na propise iz oblasti antikorupcije (CPL)**.

Vebinar je imao za cilj poboljšanje kapaciteta učesnika u praćenju i evaluaciji implementacije CRA i CPL mehanizama. Događaj je organizovan u okviru projekta Jugoistočna Evropa – Zajedno protiv korupcije (SEE-TAC), koji zajednički sprovode RAI i UNODC – Kancelarija Ujedinjenih nacija za drogu i kriminal – jedinica za civilno društvo, a finansira Austrijska razvojna saradnja.

A screenshot of a video conference platform. At the top, there are logos for the Regional Anti-Corruption Initiative, UNODC, and Austria Development Cooperation. Below this, a list of 'Process Indicators' is shown, which includes items like 'An annual CPL plan approved by parliament', 'Rate of corruption proofing in respect of draft primary legislation', and 'Number of draft laws containing legislative measures being subject to corruption proofing'. To the right of the list, there are video feeds for several participants, each with their names: Anja Suvalija (R...), Milla Prošek, Mirion Theodosi, Tech Support, Floor language, BCMS Translation, ENG Translation, ALB Interpretat..., MKD Interpretat..., Mirela Gega, Alen Halep, and MKD Interpretation. The interface also shows standard video conference controls like 'Start Video', 'Participants', 'Record', etc.

Takođe, predstavnica ASK učestvovala je na vebinar konferenciji na temu „**Uvođenje sistemске procjene rizika od korupcije**“, u organizaciji RAI, 28. septembra 2023. godine.

¹⁹ Crna Gora je od 2000. godine dio RAI-a (tadašnje Antikorupcijske inicijative Pakta za stabilnost Jugoistočne Evrope), koji okuplja još osam zemalja (Albaniju, Bosnu i Hercegovinu, Bugarsku, Hrvatsku, Sjevernu Makedoniju, Moldaviju, Rumuniju i Srbiju), a u Upravnom odboru je zvanično predstavlja Agencija.

Antikorupcijska mreža Organizacije za ekonomsku saradnju i razvoj (ACN OECD)

Agencija je nacionalni koordinator za aktivnosti Antikorupcijske mreže za Istočnu Evropu i Centralnu Aziju (ACN), čija je Crna Gora članica, a koja djeluje u okviru Organizacije za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD).

U izvještajnom periodu, predstavnici Agencije su **dostavili odgovore na dodatne komentare i pitanja eksperata OECD-a, kao i propratnu relevantnu dokumentaciju** u odnosu na ranije dostavljene podatke iz okvira nadležnosti Agencije a koji su neophodni za izradu *publikacije „Konkurentnost Jugoistočne Evrope 2024“*. Agencija je prethodno, u saradnji sa Kabinetom ministra bez portfelja, prikupila, koordinisala, prevela i dostavila predstavnicima OECD relevantne kvalitativne i kvantitativne podatke iz okvira svojih nadležnosti, tj. dostavila odgovore na sva tražena pitanja u odnosu na: preventivne antikorupcijske mehanizme, procjenu rizika od korupcije, antikorupcijsku procjenu propisa, sukob interesa i provjeru imovine javnih funkcionera sa fokusom na nosioce najviših javnih funkcija, zaštitu zviždača, kao i edukativne aktivnosti i antikorupcijske kampanje koje sprovodi. Takođe, Agencija je dala predloge ocjena svog rada u navedenim oblastima, kako je to zatraženo Upitnikom.

Publikacija se izrađuje u kontinuitetu, sa ciljem praćenja ostvarenog progresa i identifikovanja prednosti i mogućnosti za unapređivanje konkurentnosti ekonomija, uključujući i oblast antikorupcije zemalja JIE.

Aktivno učešće ASK u procesu pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji

Tokom jula je u saradnji sa Ministarstvom evropskih poslova pripremane su **tabele za status realizacije privremenih mjerila za pregovaračko poglavlje 23**, koje se odnose na oblast borbe protiv korupcije. Cilj ove aktivnosti jeste eventualna priprema IBARA (Interim Benchmark Assesment Report) - Izvještaja o statusu realizacije privremenih mjerila. Tokom izvještavanja o statusu realizacije onih privremenih mjerila koja prepoznaju Agenciju kao nosioca, prikazani su rezultati i pozitivni trendovi, te data potrebna pojašnjenja.

POSJETA BRISELU

Predsjednik Savjeta ASK **Momčilo Radulović** i direktorka Agencije **Jelena Perović** boravili su u julu u **zvaničnoj radnoj posjeti Briselu u cilju prezentovanja dosadašnjih rezultata rada Agencije i osnaživanja međunarodne saradnje sa relevantnim institucijama EU**. Sastancima su prisustvovali: **Majkl Miler**, šef Jedinice za Srbiju i Crnu Goru u Generalnom direktoratu Evropske Komisije za susjedstvo i politiku proširenja, **Tonino Picula** i **Vladimir Bilčik**, članovi Evropskog parlamenta, **Klemens Krit**, vođa tima za međunarodnu saradnju Evropske službe za suzbijanje prevara (OLAF), **Aurel Laurenti Plosceanu**, potpredsjednik Evropskog, ekonomskog i socijalnog komiteta i **Firuze Demir**, predstavnica Evropske službe za spoljne poslove.

Uspostavljena direktna saradnja sa Evropskom službom za suzbijanje prevara (OLAF)

U duhu nastavka snažne i kontinuirane saradnje sa međunarodnim partnerima Agencije, direktorica Jelena Perović sa saradnicima sastala se sa visokom delegacijom Evropske službe za suzbijanje prevara (OLAF), koju je predvodio Vile Itala, generalni direktor ovog tijela koje je, kao operativno nezavisno, dio Evropske komisije. Sastanak je održan na inicijativu gospodina Itale, koji je na čelu OLAF-a od avgusta 2018. godine.

Gosti su ispoljili zainteresovanost za preventivni antikorupcijski pravni okvir u Crnoj Gori, u prvom redu za ulogu i nadležnosti Agencije, sa posebnim interesom za analizu propisa na rizike od korupcije. Direktorica Perović je predstavila aktivnosti institucije u primjeni ovog vrlo značajnog antikorupcijskog alata, kojim se doprinosi snaženju integriteta javne uprave. Pored toga, upoznala je delegaciju OLAF-a sa djelovanjem Agencije u drugim antikorupcijskim oblastima i detaljnije pojasnila određene radne procese, potvrđujući značaj i uticaj ASK u sistemu vladavine prava. **Predstavnici OLAF-a su istakli spremnost da konkretnijim potezima podrže rad Agencije**, u čemu će pomoći i uspostavljanje direktnih kanala komunikacije.

Učešće na antikorupcijskim konferencijama

Direktorica Agencije je u septembru učestvovala na **Konferenciji o rodnim pitanjima i osnaživanju žena**, održanoj u Tetovu, u Sjevernoj Makedoniji. Događaj je inicirala i organizovala Sjeverna Makedonija, kao predsjedavajući Organizacije za evropsku bezbjednost i saradnju (OEBS) 2023 i okupio je lidere OEBS-a, ambasadore i visoke zvaničnike iz država članica i partnerskih zemalja.

Drugi sastanak foruma liderki Jugoistočne Evrope za dobru upravu i antikorupciju (SEE WGGALF), održan je u septembru u Skoplju na temu „Osnaživanje žena i mlađih u borbi protiv korupcije i usuđivanje evropskih osnovnih prava i vrijednosti u regionu” na kom je učestvovala direktorica Perović i iznijela svoja iskustva iz ugla žene na čelu antikorupcijskog organa. Događaj je organizovala Vlada Republike Severne Makedonije uz podršku Organizacije Ujedinjenih nacija za rodnu ravnopravnost i osnaživanje žena (UN Women) sa fokusom na rješavanje kritičnih pitanja vezanih za dobru upravu i napore u borbi protiv korupcije, iz perspektive rodne ravnopravnosti.

U izvještajnom periodu, direktorica Agencije je boravila u Prištini i učestvovala na **jednodnevnoj radionici u okviru projekta „Efikasna borba protiv korupcije“** (ECAC), koji podržava Međunarodna fondacija za izborne sisteme (IFES), a na poziv nevladine organizacije Levizja FOL.

Predstavnica Odsjeka za sprovođenje mjera kontrole finansiranja političkih subjekata i izbornih kampanja učestvovala je kao panelista na konferenciji „**Unapređenje integriteta izbora**“, odnosno „(Zlo)upotreba javnih resursa u vrijeme izborne kampanje“ održanoj u Sarajevu 6. jula, u organizaciji Transparency International-a u Bosni i Hercegovini.

Bilateralna saradnja

Na marginama događaja u organizaciji Kancelarije UNODC održanog u Budvi, Agencija je potpisala **Memorandum o razumijevanju i saradnji sa Agencijom za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije Bosne i Hercegovine (APIK)**. Memorandum su potpisali direktorica Jelena Perović i direktor bosanske Agencije, gđin Elvis Kondžić, u cilju razmjene informacija i iskustava dobre prakse u oblasti antikorupcije.

Direktorica Perović se u Prištini sastala sa Ilom Buleškajem, direktorom Agencije za borbu protiv korupcije Kosova (APK) i razmijenila aktuelne informacije vezane za rad dviju institucija. Direktorica Perović je predstavila dobre prakse koje je ASK uspostavio uz podršku međunarodne zajednice i koje je spreman da podijeli sa partnerskim organizacijama iz okruženja.

Takođe, **predstavnici APK-a boravili su u studijskoj posjeti Agenciji** kako bi se upoznali sa praksom ASK u dijelu analize propisa na rizike od korupcije, te zakonskom osnovom i procedurama vezanim za prijavu prihoda i imovine javnih funkcionera. Delegaciji APK predstavljene su i zakonske nadležnosti, mjere, radnje i procedure u slučaju podnošenja prijava za ugrožavanje javnog interesa koje upućuje na postojanje korupcije, te zaštitom zviždača.

Direktorica Perović se sastala u Skoplju sa Slavicom Grkovskom, potpredsjednicom Vlade Sjeverne Makedonije zaduženom za politike dobrog upravljanja. Sagovornice su se saglasile da je regionalno povezivanje jedan od temeljnih preduslova uspješnosti antikorupcijskih politika. Tokom sastanka bilo je riječi i o zakonu o oduzimanju imovinske koristi stečena kriminalnom djelatnošću, čija izrada je u toku i u Crnoj Gori i u Sjevernoj Makedoniji. Podsjećanja radi, potpredsjednica Grkovska je u martu pokrenula formiranje pomenutog Foruma liderki Jugoistočne Evrope za dobru upravu i antikorupciju (SEE WGGALF), među čijim osnivačicama se našla i direktorka Agencije.

Rukovodstvo Agencije sastalo se 19. jula sa ambasadorkom Italije u Crnoj Gori Andreinom Marselom. Na sastanku su predstavljeni najznačajniji rezultati i primjeri iz prakse i time potkrijepili značaj i uticaj središnje preventivne antikorupcijske institucije kao i dobre ocjene iz izvještaja međunarodnih partnera. Čelnici Agencije skrenuli su pažnju i na realnu mogućnost blokiranja institucije, ukazujući da Skupština Crne Gore još nije započela proceduru izbora novih članova Savjeta ASK, iako je krajem jula isticao mandate tadašnjim članovima. Ambasadorka Marsela je istakla da u borbi protiv korupcije nije dovoljan samo učinak državne uprave, već da je nužno primijeniti i pristup „od dna ka vrhu“, sa presudnom ulogom građana, kojima je neophodno približiti da, kako je rekla, „postojanje korupcije utiče na to da plaćaju više, a dobijaju manje“.

11.3. Ostale aktivnosti

U izvještajnom periodu realizovane su i sljedeće aktivnosti:

- U okviru posjete specijalne izvjestiteljke za nezavisnost sudija i advokata Margaret Satervajt Crnoj Gori održan je sastanak sa rukovodstvom Agencije 21. Septembra;
- Načelnik Odsjeka za integritet i lobiranje učestvovao je na **dvodnevnoj radionici na temu upravljanja rizicima nepravilnosti i prevara**, koja je održana 18. i 19. septembra u Podgorici, koja je organizovana u okviru TAIEX ekspertske misije, u saradnji sa Odjeljenjem za suzbijanje napravilnosti i prevara (AFCOS Kancelarija) Ministarstva finansija;
- Načelnica Odsjeka za postupanje po prijavama zviždača i zaštitu zviždača učestvovala je učestvovala na **Završnoj konferenciji Twinning light projekat „Unapređenje kapaciteta tijela AFCOS sistema u oblasti upravljanja nepravilnostima“**;
- Službenika Odsjeka učestvovao je na seminaru u okviru istog Twinning light projekat **„Unapređenje kapaciteta institucija AFCOS Sistema u oblasti upravljanja nepravilnostima“**.

2. Saradnja sa državnim institucijama i civilnim društvom

U duhu produbljivanja međuinstitucionalne saradnje i snaženja sistemskog odgovora na korupciju, **rukovodstvo Agencije se sastalo sa vršiteljkom dužnosti Vrhovne državne tužiteljke Tatjanom Begović i sekretarkom Majom Raspopović.**

Tokom sastanka je razgovarano o izazovima koji su prisutni u ispunjavanju mjerila iz poglavlja 23 pristupnih pregovora sa Evropskom unijom.

Cijeneći da borba protiv korupcije zahtjeva snažan i usklađen odgovor svih društvenih činilaca, čelnici ASK i Vrhovnog državnog tužilaštva izrazili su spremnost za tješnju saradnju, kao i intenzivniju razmjenu podataka između dvije institucije.

Započet je projekat **PAKT protiv korupcije (Partnerstvo protiv koruptivnih tendencija)** koji je **Centar za građansko obrazovanje (CGO)** pokrenuo uz podršku Ambasade Sjedinjenih Američkih Država u Podgorici, a koji će se **sprovoditi u saradnji sa Agencijom.**

U fokusu ovog projekta biće pet oblasti: obrazovanje, zdravstvo, lokalna uprava, bezbjednost i pravosuđe i trajaće 18 mjeseci, a akcenat se stavlja na jačanje institucionalnih i alternativnih mehanizama za otkrivanje i sprečavanje korupcije među javnim funkcionerima, istovremeno jačajući svijest građana i građanki o različitim oblicima korupcije i štetama koje pravi njeno neadekvatno adresiranje.

U cilju upoznavanja sa planiranim projektnim aktivnostima u septembru je održan sastanak sa predstvincima CGO.

Agencija saradnju sa NVO realizuje i kroz zajedničke edukativne aktivnosti na planu jačanja svijesti o važnosti prevencije korupcije, te je predstavnik Agencije održao obuku za učesnike projekta „Building Resilience Through Information”, u organizaciji NVO Mladiinfo Montenegro i Portal Mladi Nikšića, na kojoj su polaznici upoznati sa ulogom i nadležnostima ASK kao krovne preventivne antikorupcijske institucije u Crnoj Gori.

3. Razvoj informacionog sistema Agencije

U III kvartalu 2023. godine započeta je **druga faza nadogradnje informacionog sistema**, u saradnji sa **softversko kompanijom „B-One“**, koja će **obuhvatiti Sektor za sprječavanje sukoba interesa i provjeru prihoda i imovine.**

Ovim softverskim rješenjem biće **unaprijeden rad u ovom segmentu**, u skladu sa najvišim standardima u navedenoj oblasti.

4. Ljudski resursi

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Agencije za sprječavanje korupcije (stupio na snagu 30.06.2023. godine) **sistematisovano je 77 izvršilaca**. Svi službenici su dobili rasporedna rješenja i rješenja o zaradama, osim službenica koje koriste porodiljsko, odnosno roditeljsko pravo.

Trenutan broj zaposlenih je 62, od čega je za jednog zaposlenog utvrđeno mirovanje prava iz rada u trajanju od četiri godine.

[**Implementacija ISO 9001:2015**](#)

Agencija je nastavila sa kontinuiranim aktivnostima u cilju dalje implementacije **ISO 9001:2015**.

U izvještajnom periodu, nakon stupanja na snagu Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji, **inovirano je deset procedura** koje se odnose na procese rada organizacionih jedinica.

Takođe, u cilju kvalitetnije implementacije ISO standarda, **postupljeno je po više preporuka internih provjeravača**.

IV FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

1. Izvršenje budžeta ASK

Agencija za sprječavanje korupcije je u obavezi da sačinjava kvartalne finansijske izvještaje i dostavlja Ministarstvu finansija, najkasnije do 15. u prvom mjesecu narednog kvartala tekuće godine za prethodni kvartal, na obrascima 3 i 5, shodno članu 3 Pravilnika o načinu sačinjavanja i podnošenja finansijskih izvještaja budžeta, državnih fondova i jedinica lokalne samouprave.

Budžet Agencije za 2023. godinu iznosi **2.398.656,90** eura.

Plan budžeta Agencije za period 01.01-30.09.2023. iznosi **1.912.065,56** eura, od čega je utrošeno **1.250.000,98** eura (procenat izvršenja je **65,37%**).

*Ukupni izdaci Agencije za period 01.01-30.06.2023. godine iznose **1.250.000,98** eura, od čega:*

<i>tekući izdaci</i>	• 1.131.959,59 • (<i>90,56% ukupnih izdataka</i>)
<i>Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru</i>	• 13.980,00 • (<i>1,12% ukupnih izdataka</i>)
<i>kapitalni izdaci</i>	• 102.739,89 • (<i>8,22% ukupnih izdataka</i>)
<i>otplata dugova</i>	• 1.321,50 • (<i>0,10% ukupnih izdataka</i>)

2. Javne nabavke

U trećem kvartalu 2023. godine, nakon sprovedenih postupaka javnih nabavki, zaključeni su sledeći ugovori:

UGOVORI	Datum zaključenja
1. Za nabavku usluga – druga faza nadogradnje informacionog sistema, sa „B-one“ d.o.o. Podgorica	31.08.2023.
2. Za nabavku usluga – obnove godišnjih licenci – partija I - obnova licenci za bezbjednosne softvere i alate, sa „4SEC“ d.o.o. Podgorica,,	18.09.2023.
3. Za nabavku usluga – obnove godišnjih licenci – partija II - softveri za virtualizaciju sa: „Digit Montenegro“ d.o.o.. Podgorica	13.09.2023.
4. Za nabavku roba – obnova godišnjih licenci – partija IV – licenca softvera za monitoring, sa: „Digit Montenegro“ D.O.O. Podgorica	13.09.2023.

Nakon sprovedenih procedura, zaključeni su i **ugovori o jednostavnim nabavkama**:

UGOVORI	Datum zaključenja
1. Za nabavku roba – računari informatička oprema, sa „Mainframe“ d.o.o. Podgorica	06.06.2023.
2. Za nabavku usluga – televizijske usluge, sa: „Promotion & consulting“ D.O.O. Podgorica	17.07.2023.
3. Za nabavku roba – mobilni aparati, sa: „G-tech“ d.o.o. Podgorica	27.07.2023.
4. Za nabavku roba – kancelarijski materijal, sa: „Kastex“ d.o.o. Podgorica	31.07.2023.

Uredno su vođeni izvještaji o sprovedenim postupcima javnih nabavki i zaključenim ugovorima o javnim nabavkama, kao i izvještaji o sprovedenim nabavkama i zaključenim ugovorima/računima za jednostavne nabavke.

Takođe, Agencija je izvršila usklađivanje Procedure P06 – Nabavka, sa izmjenama Zakona o javnim nabavkama (“Službeni list Crne Gore” br. 74/19, 03/23 I 11/23) i Pravilnikom o načinu sprovođenja jednostavnih nabavki (Službeni list Crne Gore” br. 16/23, 20/23 i 26/23).

Rezime

Treći kvartalni izvještaj o radu Agencije za sprječavanje korupcije u 2023. godini obuhvata sve sprovedene aktivnosti ove institucije u izvještajnom periodu i daje analitički osrv na postignute rezultate u kontekstu ispunjenosti ciljeva predviđenih Planom rada i poređenja sa rezultatima koje je ASK po svim nadležnostima postigla u prethodnom periodu.

U domenu **sprečavanja sukoba interesa i poštovanja ograničenja u vršenju javnih funkcija**, ASK je u III kvartalu 2023, postupajući po svim primljenim zahtjevima, **dala 50 Mišljenja**. U prvih devet mjeseci 2023. godine ukupno je dato **151 Mišljenje**, čime se održava kontinuitet velikog broja zahtjeva i datih mišljenja u ovoj oblasti.

U III kvartalu su, na osnovu datih Mišljenja, **podnijete tri ostavke javnih funkcionera** na funkcije ili dužnosti nespojive sa javnom funkcijom.

Agenciji je prijavljeno ukupno **159 poklona** primljenih tokom 2022, **187 sponzorstava, kao i 2.042 donacije**. Svi dostavljeni izvodi iz evidencije poklona i izvještaji o primljenim sponzorstvima i donacijama su administrativno provjereni i objavljeni na internet stranici ASK, dok je na osnovu provjere primljenih izvještaja, u II kvartalu 2023. godine, **utvrđeno ukupno 39 nepravilnosti, na osnovu kojih su pokrenuti prekršajni postupci**.

U prvih devet mjeseci 2023. godine Agenciji je dostavljeno **11.786 izvještaja o prihodima i imovini** po svim osnovima podnošenja (u III kvartalu 1.250), što je **više u odnosu na godišnje nivoe svih prethodnih godina rada ASK**.

U skladu sa Godišnjim planom provjere za 2023, u II kvartalu otpočela je kontrola izvještaja o prihodima i imovini u **smislu tačnosti i potpunosti podataka** koja će trajati do kraja godine. U III kvartalu započeta je **provjera 654 izvještaja** (od početka aprila 2023. započeta je provjera 760 izvještaja, od planiranih 1.496), od kojih je **okončana provjera 628 izvještaja**. **Broj provjerenih izvještaja u smislu tačnosti i potpunosti je i veći**, imajući u vidu da nadležni Odsjek provjerava izvještaje i **po službenoj dužnosti**, kao i **na zahtjev**. S tim u vezi, nadležni Odsjek je u III kvartalu **započeo provjeru 63 izvještaja o prihodima i imovini** (od početka aprila 2023. započeta je provjera 89 izvještaja), u **12 izvještaja utvrđena su moguća kršenja zakona** i predmeti su dostavljeni nadležnom Odsjeku.

Dodatna provjera izvještaja, kao najsloženiji vid kontrole prihoda i imovine javnih funkcionera (odnosi se na **20 visokorangiranih javnih funkcionera**, izabranih u skladu sa stepenom ranjivosti oblasti/funkcije na korupciju), u skladu sa Godišnjim planom provjere za 2023, **započeta je u II kvartalu i trajeće do kraja godine**.

U saradnji sa međunarodnim partnerima, započeta je **izrada Metodologije za dubinsku provjeru imovine i prihoda javnih funkcionera**, u cilju unapređenja procesa analize i provjere životnog stila javnih funkcionera i državnih službenika koji imaju propisanu obavezu podnošenja izvještaja o prihodima i imovini.

U oblasti finansiranja političkih subjekata i izbornih kampanja Agencija je nastavila sa sprovođenjem aktivnosti na planiran i sistematičan način u cilju dosljednog praćenja sprovođenja ZFPSiK.

Imajući u vidu da su izbori za poslanike u Skupštini Crne Gore održani 11. juna 2023. godine, organi vlasti i politički subjekti su imali obavezu dostavljanje izvještaja 30 dana od dana održavanja izbora, odnosno do dana proglašenja konačnih rezultata. Agencija je u izvještajnom periodu vršila i obradu podataka iz izvještaja koji su dostavljeni do dana održavanja izbora i objavljeni na internet stranici Agencije u skladu sa Zakonom. Po svim osnovima rada Agencije u ovoj oblasti, tokom III kvartala 2023. godine, izvršena je **kontrola 10.229 izvještaja** od strane obveznika ZFPSiK o redovnom radu i u toku izborne kampanje. Agencija je, radi dostavljanja izvještaja u roku, kao i kod uočenih tehničkih nepravilnosti, uputila ukupno **58 upozorenja političkim subjektima**, na koja su svi pozitivno reagovali.

U III kvartalu 2023. godine **devet organa vlasti** je informisalo Agenciju o **promjeni menadžera integriteta**, odnosno o imenovanju novog lica za menadžera integriteta. **Ukupan broj organa vlasti koji su odredili menadžera integriteta i dostavili plan integriteta Agenciji od 1. januara 2016. godine je 732** (98,9% od ukupnog broja organa vlasti), što je **najviše od osnivanja Agencije**.

Na osnovu izvršene procjene efikasnosti i efektivnosti prethodnog plana integriteta, u III kvartalu dostavljeno je **27 revidiranih planova integriteta**. Takođe, dostavljeno je i **šest izvještaja o sprovođenju plana integriteta** u 2022. godini. Od početka godine Agenciji je dostavljeno ukupno **706 izvještaja o sprovođenju plana integriteta za prethodnu godinu**, od kojih je **678 dostavljeno u zakonom definisanom roku**.

U III kvartalu 2023. **održan je jedan ispit za obavljanje poslova lobiranja** i izdat je **jedan sertifikat o položenom ispitu**. Takođe, **jedno fizičko lice podnijelo je zahtjev za izdavanje odobrenja za obavljanje djelatnosti lobiranja**, koji je **odobren**, pa je **u registar lobista trenutno upisano deset fizičkih i jedno pravno lice**.

U julu 2023. organizovan je sastanak Radne grupe za izradu Nacrta zakona o lobiranju u cilju usklađivanja zakonskog teksta sa preporukama koje je prethodno **Evropska komisija uputila Ministarstvu pravde**. **Predstavnici ASK su učestvovali na sastanku**, a **ASK je izradila i dodatne sugestije i komentare** i dostavila ih Ministarstvu pravde u cilju usaglašavanja Predloga zakona sa datim preporukama.

U III kvartalu 2023. godine bilo je **37 prijava zviždača, od čega je 11 podnjeto anonimno**. Agencija je **u prvih devet mjeseci 2023. godine zaprimila 147 prijava zviždača – više u odnosu na isti izvještajni period prethodne godine i značajno više u odnosu na godišnje nivoje prvih šest godina rada ASK**, čime se nastavlja trend rasta broja prijava.

U radu pred Agencijom bilo je **275 prijava zviždača** (uključujući i prijave iz prethodnog perioda). Okončana su četiri postupka, u kojima nije utvrđeno postojanje ugrožavanja javnog interesa koje upućuje na postojanje korupcije.

U III kvartalu, Agencija je **pet prijava zviždača proslijedila nadležnim tužilaštvima**, dok je **četiri prijava proslijedila drugim nadležnim institucijama**.

Podnijeta su **tri zahtjeva za zaštitu zviždača** (postupci su u toku). Takođe, Agencija je **donijela jedno Mišljenje u postupku po zahtjevu za zaštitu zviždača iz 2022. godine u kojem nije utvrdila osnovanost navoda iz zahtjeva za zaštitu**.

Agencija je nastavila da brigu za javni interes ispoljava i promovisanjem **analize propisa** kao važnog antikorupcijskog alata. U III kvartalu 2023. godine Agencija je sačinila **Mišljenje na odredbe relevantne za upućivanje državnih tužilaca u Specijalno državno tužilaštvo**, Mišljenje na relevantne odredbe različitih propisa kojima se uređuje rad Opšte sjednice Vrhovnog suda Crne Gore i Sudskog savjeta u dijelu koji se odnosi na izbor kandidata za predsjednika Vrhovnog suda Crne Gore, kao i Inicijativu za donošenje propisa koji će sadržati procedure, kriterijume i smjernice kojima će se voditi Uprava za katastar i državnu imovinu prilikom obezbjeđivanja poslovnih prostorija za redovan rad parlamentarnih političkih subjekata. U završnoj su fazi još četiri mišljenja i jedna inicijativa, a započet je rad na još pet mišljenja.

U III kvartalu 2023. godine pokrenuto je **13 upravnih postupaka zbog eventualnog kršenja ZSK u oblasti sprečavanja sukoba interesa**. Okončano je **pet postupaka** (uključujući predmete iz prethodnog perioda), od kojih je **u jednom utvrđeno kršenje Zakona** (oblast prijave prihoda i imovine).

Takođe, Agenciji je postupila i po svih **18 prigovora** koje je zaprimila **zbog sumnji u kršenje ZFPSiK**. **Pokrenula je i šest upravnih postupaka po prigovorima iz prethodnog period** (postupci u toku), te **okončala 15 postupaka po prigovorima iz prethodnog perioda**, od čega je **u jednom predmetu donijeta odluka da je prekršen Zakon**.

U III kvartalu 2023. godine Agencija je zbog kršenja antikorupcijskih zakona, nadležnim sudovima za prekršaje podnijela ukupno **292 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka**. Tokom izvještajnog perioda, **okončano je ukupno 408 postupaka** (uključujući i postupke po zahtjevima iz prethodnih godina), od čega su u **91% izrečene sankcije**. Ukupan iznos novčanih kazni je **36.650€**.

Agencija je već **u prvih devet mjeseci 2023. godine** pokrenula ukupno **1.774 prekršajna postupka** – više od godišnjih nivoa svih prethodnih godina rada Agencije. Ovo je prvenstveno generisano većim brojem pokrenutih prekršajnih postupaka u oblasti provjere prihoda i imovine i finansiranja političkih subjekata i izbornih kampanja.

U duhu produbljivanja međuinstitucionalne saradnje i snaženja sistemskog odgovora na korupciju, **rukovodstvo Agencije se sastalo sa vršiteljkom dužnosti Vrhovne državne**

tužiteljke Tatjanom Begović i sekretarkom Majom Raspopović. Sagovornici su izrazili spremnost za tješnju saradnju, kao i intenzivniju razmjenu podataka između dvije institucije.

Svjesna da se samo sinhronizovanim djelovanjem može postići suštinski uspjeh u prevenciji korupcije, Agencija nastavlja da ostvaruje intenzivnu saradnju i sa civilnim društvom. U izvještajnom periodu započet je projekat **PAKT protiv korupcije (Partnerstvo protiv koruptivnih tendencija)** koji je **Centar za građansko obrazovanje (CGO)** pokrenuo uz podršku Ambasade Sjedinjenih Američkih Država u Podgorici, a koji će se sprovoditi u saradnji sa Agencijom.

Agencija je ostvarivala i **intenzivnu međunarodnu saradnju**. Između ostalog, rukovodstvo Agencije boravilo je u **zvaničnoj radnoj posjeti Briselu**, u cilju prezentovanja dosadašnjih rezultata rada Agencije i osnaživanja međunarodne saradnje sa relevantnim institucijama EU. **Sastancima su prisustvovali:** **Majkl Miler**, šef Jedinice za Srbiju i Crnu Goru u Generalnom direktoratu Evropske komisije za susjedstvo i politiku proširenja, **Tonino Picula i Vladimir Bilčik**, članovi Evropskog parlamenta, **Klemens Krit**, vođa tima za međunarodnu saradnju Evropske službe za suzbijanje prevara (OLAF), **Aurel Laurenti Plosceanu**, potpredsjednik Evropskog, ekonomskog i socijalnog komiteta i **Firuze Demir**, predstavnica Evropske službe za spoljne poslove.

Takođe, **Agencija je uspostavila direktnu saradnju sa OLAF-om**. Prilikom susreta direktorice **Jelene Perović** i visoke delegacije OLAF-a, koju je predvodio generalni direktor **Vile Itala**, koji je i inicirao sastanak, **predstavnici OLAF-a istakli su spremnost da konkretnijim potezima podrže rad Agencije**.

U duhu snažne **posvećenosti regionalnoj saradnji** kao jednom od prioriteta u djelovanju Agencije, u III kvartalu 2023. godine potpisana je **Memorandum o razumijevanju i saradnji ASK i Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije Bosne i Hercegovine (APIK)**. Takođe, direktorica Agencije **sastala sa direktorom Agencije za borbu protiv korupcije Kosova (APK)** u Prištini, dok je **delegacija APK-a boravila u studijskoj posjeti Agenciji**. Direktorica Perović se u Skoplju sastala i sa **Slavicom Grkovskom, potpredsjednicom Vlade Sjeverne Makedonije zaduženom za politike dobrog upravljanja**.

Broj: 01-1638/4
Podgorica, 09.11.2023.

DIREKTORICA ASK
Jelena Perović, s.r.

Aneksi

ANEKS 1

SPREČAVANJE SUKOBA JAVNOG I PRIVATNOG INTERESA U VRŠENJU JAVNIH FUNKCIJA /SUKOB INTERESA/NESPOJIVOST FUNKCIJA													
	Mišljenja Agencije				Odluke/akta zbog sprječavanja sukoba interesa		Odluke/akta zbog poštovanja ograničenja		Ostavke javnih funkcionera		Prekršajni postupci	Izrečene sankcije	Predmeti proslijedjeni tužilaštvu
	Sukob interesa	Ograničenja u vršenju javnih funkcija	Status javnog funkcionera	U oblasti poklona, sponzorstava i donacija	Ukupan broj Odluka/akata	Broj odluka sa utvrđenim kršenjem	Ukupan broj Odluka/akata	Broj odluka sa utvrđenim kršenjem	Na osnovu Mišljenja	Na osnovu Odluka			
Januar-mart	12	30	13	/	/	/	/	/	5	/	1 zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka	-	-
April-jun	11	16	19	/	/	/	/	/	7	/	4 zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka	okončan 1 predmet iz prethodnog perioda - 1 novčana kazna u iznosu od 300€	-

III kvartalni izvještaj o radu ASK u 2023.

Jul-septembar	17	15	17	1	3	/	/	/	3	/	2 zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka	-	-
Oktobar-decembar													
UKUPNO	151				3	/	/	/	15	7 zahtjev	1 novčana kazna u iznosu od 300€		

ANEKS 2

KONTROLA PRIMLJENIH POKLONA, DONACIJA I ZAKLJUČENIH SPONZORSTAVA

	Prijavljeni pokloni	Prijavljena sponzorstva	Prijavljene donacije	Izvršene provjere	Utvrđene nepravilnosti	Mišljena Agencije	Prekršajni postupci	Izrečene sankcije
Januar-mart	159	185	2.024	-	-	-	-	Okončana 4 postupaka iz 2022 - 2 opomene
April-jun	-	2	18	2.388	39	-	39 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka	okončano je 5 predmeta po zahtjevima (uključujući i predmete iz prethodnih godina) - 5 opomene
Jul-septembar	-	-	-	-	-	1	-	okončano je 12 predmeta po zahtjevima (uključujući i predmete iz prethodne godine) - 6 novčanih kazni u ukupnom iznosu od 3.900 € i 5 opomena

Oktobar-decembar									
UKUPNO	159	187	2.042	2.388	39	1	39 zahtjeva	6 novčanih kazni u iznosu od 3.900 € i 12 opomena	

ANEKS 3

EFIKASNA PROVJERA IZVJEŠTAJA O IMOVINI I PRIHODIMA JAVNIH FUNKCIJONERA

	Dostavljeni izvještaji o prihodima i imovini po različitim osnovima						Administrativno-tehnička provjera Izvještaja o prihodima i imovini	Provjereni izvještaji shodno Godišnjem planu provjere u smislu tačnosti i potpunosti	Dodatna provjera izvještaja shodno Godišnjem planu provjere	Odluke/akta u oblasti provjere izvještaja o prihodima i imovini	Prekršajni postupci zbog nepredavanja izvještaja	Prekršajni postupci - netačni podaci	Izrečene sankcije	Predmeti ustupljeni tužilaštvu
	Javni funkcioneri	Državni službenici	Notari	Javni izvršitelji	Kandidati za predsjednika	Ukupan broj Odluka/ akata	Broj odluka sa utvrđenim kršenjem							
Januar-mart	7664	1257	59	31	8	9.019	II kvartal	/	/	/	283 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka	51 zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka	Okončan ukupno 267 postupka (uključujući i postupke pokrenute po zahtjevima iz prethodnih godina) - 106 novčanih kazni u iznosu od 21.945€ i 124 opomene	/
April - jun	1429	75	10	3	-	1.517	106	Započeta je u II kvartalu i trajeće do	/	/	881 zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka	7 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka	Okončan ukupno 316 postupka (uključujući i postupke pokrenute po zahtjevima iz	1

III kvartalni izvještaj o radu ASK u 2023.

								kraja godine					prethodnih godina) - 80 novčanih kazni u iznosu od 17.000€ i 187 opomena	
Jul - septembar	1202	42	3	3	-	1.250	628	-//-	1	1	263 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka	1 zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka	Okončano ukupno 299 postupka (uključujući postupke pokrenute po zahtjevima iz prethodnih godina) – 106 novčanih kazni u iznosu od 21.920€ i 170 opomena	
Oktobar-decembar														
UKUPNO	10295	1374	72	37	8	11.786	734	/	1	1	1.427 zahtjeva	59 zahtjeva	292 novčane kazne u iznosu od 60.865€ i 481 opomena	1

ANEKS 4

KONTROLA FINANSIRANJA POLITIČKIH SUBJEKATA I IZBORNIH KAMPANA

	Broj izvještaja političkih subjekata o redovnom radu	Odluke organa vlasti o visini budžetskih sredstava za finansiranje redovnog rada političkih subjekata	Broj izvještaja političkih subjekata u toku izborne kampanje	Broj izvještaja organa vlasti i pravnih lica u toku izborne kampanje	Broj kontrola dostavljenih izvještaja	Broj kontrola poštovanja zabrana i ograničenja propisanih zakonom	Broj prigovora/pokrenutih postupaka zbog sumnji u kršenje ZFPSiK	Predmeti ustupljeni tužilaštvu	Prekršajni postupci	Izrečene sankcije
Januar-mart	48-god. Izvješ. 46 - članari na	26 odluka o finansiranju redovnog rada; 26 odluka o finansiranju rada ženskih organizacija;	33 (15-dnevnih) 13 (privremenih) 13 (medijsko) 1 (o troškovima)	8.530 – zapošljavanja (252 Tuzi; 6.987 predsjednički; 1.291 parlamentarni); 3.399 putnih 4.913 analitičke 570 (7-dnevna-budžetska rezerva - 294, socijalna davanja -276); 1.180 odluka o raspod. sredstava iz budžetske rezerve (65 Tuzi; 915 predsjednički; 200 parlamentarni); 1 ugovor o ustup. mehanizacije 120 cjenovnika (18 Tuzi; 55 predsjednički; 47 parlamentarni) 83 ugovora o medij oglašavanju (7 Tuzi; 76 predsjednički)	1+2+3+4	25-kontrole na terenu (14 organa vlasti, 11 političkih subjekata); 104 – kontrola mjes. potrošnje (10 Tuzi; 94 predsjednički); 5 - kontrola zabrane otpisa duga 5 - kontrola upotreba mehanizacije i opreme 38 - kontrola pružaoca usluga; 13 -kontrola davanja prostorija; 41 -kontrola zapošljavanja.	80	-	69 zahtjeva za pokretanje prekšajnih postupaka	Okončan ukupno 86 postupka (uključujući i postupke pokrenute po zahtjevima iz prethodnih godina) - 35 novčanih kazni u iznosu od 5.725€ i 46 opomena

III kvartalni izvještaj o radu ASK u 2023.

April-jun	7- god. Izvješ.	-	42 (15-dnevnih) 14 (privremenih) 14 (medijsko) 12 (o troškovima)	5.395 + 2.798²⁰ – zapošljavanja; 4.062 + 480²¹ putnih; 6.881 analitička; 950 (7-dnevna-budžetska rezerva - 572, socijalna davanja -378); 911 odluka o raspod. sredstava iz budžetske rezerve; 98 ugovora o medij oglašavanju (1 predsjednički i 97 Parlamentarni) 6 cjenovnika (parlamentarni)	18.303	20 -kontrola na terenu (10 organa vlasti, 10 političkih subjekata); 3 – kontrola politička subjekta na osnovu preuzete dokumentacije; 188 – kontrola mjes. potrošnje; 20 -kontrola zapošljavanja (privremeni i povremeni) 310 lica davaoci priloga političkim subjektima; (provjera MUP i MP)	38	-	101 zahtjev za pokretanje prekšajnih postupaka	Okončan ukupno 66 postupka (uključujući i postupke pokrenute po zahtjevima iz prethodnih godina) - 21 novčana kazna u iznosu od 8.760€ i 37 opomena
Jul-septembar	1 - god. Izvješ. 2 - članari na	9 odluka o finansiranju redovnog rada; 9 odluka o finansiranju rada ženskih organizacija	7 (15-dnevnih) 1 (privremenih) 1 (medijsko) 15 (o troškovima)	6.816 analitičkih 90 (socijalna davanja: 54 za parlamentarne i 36 za Šavnik)	10.184	-	18	-	26 zahtjeva za pokretanje prekšajnih postupaka	Okončan ukupno 87 postupaka (uključujući i postupke pokrenute po zahtjevima iz prethodnih godina) - 28 novčanih kazni u iznosu od 8.530€ i 46 opomena

²⁰ Obrada vršena u III kvartalu

²¹ Obrada vršena u III kvartalu

Oktobar-decembar										
UKUPNO	104	70	166	47.283	47.623	772	136	-	196 zahtjeva	84 novčane kazne u iznosu od 23.015€ i 129 opomena

ANEKS 5**JAČANJE INTEGRITETA U JAVNOM SEKTORU DONOŠENJEM PLANOVA INTEGRITETA OD STRANE ORGANA VLASTI I IZVJEŠTAVANJE O NJIHOVOM SPROVOĐENJU**

	Broj organa koji su imenovali menadžera integriteta	Usvojeni planovi integriteta	Revidirani planovi integriteta (za 2022-2024)	Izvještaji o sprovođenju planova integriteta	Broj preporuka za unapređenje PI i izvještaja o sprovođenju PI	Broj popunjениh upitnika za procjenu efikasnosti i efektivnosti PI	Prekršajni postupci/ Izrečene sankcije	Održane obuke, sastanci i konsultacije
Januar	0	0	1	2	/	1	Okončana 3 predmeta po zahtjevima iz prethodne godine - 1 novčana kazna u iznosu od 150€ i 2 opomene	46 konsultacija
Februar	0	0	2	12	/	2		36 konsultacija
Mart	1	1	0	153	/	0		189 konsultacija, 1 radni sastanak, 2 obuke
April	1	2	5	525	/	1	40 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka; Okončana 2 predmeta po zahtjevima iz prethodne godine - 2 opomene	334 konsultacije
Maj	1	1	0	5	/	0		36 konsultacija, 1 radni sastanak
Jun	0	0	0	3	/	0		10 konsultacija
Jul	0	0	0	4	/	1	Okončano 10 predmeta po zahtjevima (uključujući i postupke pokrenute prethodne godine) - 2 novčane kazne u iznosu od 2.300€ i 8 opomena	16 konsultacije
Avgust	0	0	1	1	/	2		11 konsultacije
Septembar	0	0	26	1	/	25		56 konsultacije
Oktobar								

III kvartalni izvještaj o radu ASK u 2023.

Novembar								
Decembar								
UKUPNO	3 (732 od 1.1.2016.)	4 (732 od 1.1.2016.)	35	706	Date su sektorske preporuke, kao i pojedinačne preporuke u okviru izvršenih konsultacija	32	40 zahtjeva; 3 novčane kazne u iznosu od 2.450€; 12 opomena	734 konsultacija, 2 radna sastanka, 2 obuke

ANEKS 6

EFIKASNO SPROVOĐENJE I NADZOR NAD SPROVOĐENJEM ZAKONA O LOBIRANJU									
	Broj objavljenih poziva za polaganje Ispita za obavljanje poslova lobiranja	Broj organizovanih Ispita za obavljanje poslova lobiranja	Broj lica koja su položila ispit	Broj registrovanih lobista i pravnih i lica koja obavljaju djelatnost lobiranja	Broj dostavljenih službenih zabilješki o lobističkom kontaktu	Broj dostavljenih pisanih izvještaja o radu lobista i pravnih lica koja obavljaju djelatnost lobiranja	Broj dostavljenih prijava zbog nedozvoljenog lobiranja	Prekršajni postupci i izecene sankcije	Ostalo
Januar	0	0	0	0	0	10 (9 fizičkih lica i 1 pravno lice)	0	0	/
Februar	1	0	0	0	0	0	0	0	/
Mart	0	1	2	0	0	0	0	0	/
April	0	0	0	0	0	0	0	0	/
Maj	1	0	0	0	0	0	0	0	/
Jun	0	0	0	0	0	0	0	0	/
Jul	0	1	1	1	0	0	0	0	/
Avgust	0	0	0	0	0	0	0	0	/
Septembar	0	0	0	0	0	0	0	0	/
Oktobar									
Novembar									
Decembar									
UKUPNO	2	2	3	1 (ukupno 10 fizičkih lica i 1	0	10 (9 fizičkih lica i 1 pravno lice)	0	0	/

					pravno lice u registrovlobista)				
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ANEKS 7**POSTUPANJE PO PRIJAVI O UGROŽAVANJU JAVNOG INTERESA KOJE UPUĆUJE NA KORUPCIJU I ZAHTJEVU ZA ZAŠTITU**

Napomena: 192 postupaka po prijavama je prenijeto u 2023. 4 ex officio 4 ZZZ	Broj prijava zviždača	Anonimno	Okončani postupci po prijavama	Preporuke	Realizovano	Pokre- nuto ex officio	Okončano	Preporuke	Realizovano	Predmeti ustipljeni tužilaštvima	Predmeti ustipljeni drugim nadležnim organima	Broj zahtjeva za zaštitu zviždača	Mišljenja Agencije ZZZ (poz + neg -)	Preporuke	Realizovano	Broj obuka za zak. obveznike	Broj obuka za zaposlene	Prekršajni postupci/ Izrečene sankcije
Januar - Mart	57	28	12 (1 iz 2023; 11 iz prethodn. perioda)	3 -	-	1	1	2 (preth. period)	0	3	2	-	-	-	-	2	6 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka; Okončana 2 postupka iz prethodne godine - 1 opomena	
April - Jun	53	27	23 (9 iz 2023; 14 iz prethodn. perioda)	2 -	1 -	-	-	-	7	8	1	1+	1	1	2	4	okončana 2 postupka po zahtjevima iz I kvartala 2023 - obustave	

III kvartalni izvještaj o radu ASK u 2023.

Jul - Septembar	37	11	4 (3 iz 2023; 1 iz prethodn. perioda)	-	-	-	-	-	-	5	4	3	1-	-	-	-	2	-
Oktobar - Decembar																		
UKUPNO	147	66	39	5	-	1	1	1	2	12	15	6	2	1	1	2	8	6 zahtjeva; 1 opomena

ANEKS 8.1

SAČINJAVANJE MIŠLJENJA ZA IZMJENU I DOPUNU ZAKONA, DRUGIH PROPISA I OPŠTIH AKATA

Mišljenje na Nacrt zakona o Javnom medijskom servisu Crne Gore	U Mišljenju je konstatovano da značaj funkcija generalnog direktora i članova Savjeta, te značaj RTCG za javni interes, zahtijeva jasno određene kriterijume po kojima će se vršiti izbor organa upravljanja i rukovođenja, pa je iz tih razloga neophodno smanjiti prostor za široka dikreciona ovlašćenja članova Savjeta koja trenutno postoje u proceduri izbora i imenovanja generalnog direktora, što direktno uzrokuje netransparentnost, proizvoljnost i arbitarnost u odlučivanju i otvara mogućnost zloupotreba, te potencijalnih rizika od ugrožavanja javnog interesa. S tim u vezi, Agencija je u odnosu na zakonska rješenja predložena Nacrtom zakona o Javnom medijskom servisu Crne Gore ostala pri stavu koji se odnosio na potrebu predviđanja procedura koje će sam izbor generalnog direktora RTCG, direktora Radija, odnosno Televizije, učiniti transparentnijim, i ponovila preporuku koja se odnosi na potrebu definisanja jasnijih kriterijuma i procedura koji se odnose na imenovanje generalnog direktora RTCG. Procedure, koje bi trebalo da obuhvate obrazovanje stručne i nezavisne komisije za ocjenu podnijetih prijava po konkursu, uspostavljanje kriterijuma za ocjenjivanje kandidata, kao i objavljivanje odgovarajuće dokumentacije kandidata na osnovu koje je sproveden postupak ocjenjivanja kandidata, obezbjedile bi, po mišljenju Agencije, veću transparentnost samog procesa izbora i imenovanja, čime bi se smanjio prostor za arbitarno i proizvoljno odlučivanje Savjeta, kao pogodno tlo za razne vrste zloupotreba i pojавu trgovine uticajem.
	Kada je u pitanju Zaključak o formiranju Radne grupe za izradu Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sprječavanju korupcije, sagledavajući proces vezan za izradu Nacrta zakona, posebno iz ugla transparentnosti i postojanja kriterijuma, ASK je u mišljenju konstatovala da proizvoljni odabir članova Radne grupe primjenom širokih diskrecionih ovlašćenja predsjednice Skupštine Crne Gore i dijela poslanika, članova skupštinskog Odbora

Mišljenje na Zaključak Skupštine o formiranju RG za izradu Nacrtu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sprječavanje korupcije

za antikorupciju, sa nedostatkom transparentnosti, te bez unaprijed utvrđenih uslova i kriterijuma, baca sjenku na način formiranja i sam rad, odnosno rezultate Radne grupe. Dodatno, netransparentne i nejasne procedure u formiranju i načinu rada ove radne grupe ostavljaju prostor za različite vrste zloupotreba i time stvaraju pogodno tlo za razne vrste koruptivnih rizika.

Kako je zaključeno, to ostavlja utisak netransparentnog, „ad hoc“ pristupa, koji nije adekvatan put za izmjenu i dopunu ZSK koji, kao krovni zakon, propisuje mjere za sprečavanje sukoba javnog i privatnog interesa, uređuje ograničenja u vršenju javnih funkcija, podnošenje izvještaja o prihodima i imovini javnog funkcionera, postupanje po prijavama i zaštitu lica koja prijavljuju ugrožavanje javnog interesa koje upućuje na postojanje korupcije, definiše inicijative za izmjenu i dopunu zakona, drugih propisa i opštih akata radi otklanjanja mogućih rizika za nastanak korupcije ili njihovog usklađivanja sa međunarodnim standardima iz oblasti antikorupcije, prati donošenje i sprovođenje planova integriteta, kao i druga pitanja od značaja za prevenciju i sprečavanje korupcije. Imajući u vidu značaj i opseg pomenutog zakona u oblasti prevencije i suzbijanja korupcije, sedmogodišnju praksu u njegovoj primjeni, kao i brojne aktivnosti koje su na nacionalnom i međunarodnom planu realizovane u cilju pripreme detaljne analize neophodne za pristupanje procesu izmjene zakonskog okvira (kao što su Peer Review misija Evropske komisije, ekspertska podrška Savjeta Evrope i GRECO preporuke), Agencija je mišljenja da proces izmjena ZSK mora biti multidisciplinarni proces, koji će kritički i analitički sagledati relevantna dostupna dokumenta, kao i nedostatke uočene u njegovoj primjeni, kako bi rješenja koja proizašlu iz tog procesa bila temeljna i sistemska, a njihova primjena dodatno ojačala Agenciju u sprovođenju antikorupcijskih mehanizama.

Mišljenje na Nacrt zakona o zdravstvenoj zaštiti

U glavnim ocjenama ovog Mišljenja konstatovano je da je uvažena većina preporuka koje su date u Mišljenju na Zakon o zdravstvenoj zaštiti ("Sl. list CG", br. [3/16](#), [39/16](#), [2/17](#), [44/18](#), [24/19](#) - drugi zakon, [24/19](#) - drugi zakon, [82/20](#) i [8/21](#)) koje je Agencija objavila 28.2.2022. godine. Tu se posebno misli na novine koje se odnose na organe zdravstvene ustanove, osnivanje privatne prakse, odredbe vezane za sukob interesa, dopunski rad, te procedure koje se odnose na internu i eksternu provjeru kvaliteta stručnog rada.

Ipak, ponovljena je ranije data preporuka Agencije koja se tiče nedostatka kriterijuma za izbor, odnosno imenovanje članova odbora direktora, kao i kriterijuma za izbor Medicinskog odbora i direktora Centra za nauku i Etičkog komiteta, gdje nedostaju kriterijumi imenovanja, odnosno razrješenja njegovih članova, definisanje dužine trajanja mandata i broj mandata. Dodatno, u odnosu na nadležnosti Etičkog komiteta koje se odnose na ispitivanje sumnje u pogledu sukoba interesa, odnosno na prihvatanje poklona ili usluga, Agencija je mišljenja da je u cilju nesmetane primjene ove odredbe potrebno predviđjeti da Etički komitet sprovodi svoju nadležnost kako na osnovu obavještenja lica iz člana 191 Nacrtu zakona, tako i na osnovu prijave, koja može biti i anonimna, odnosno na osnovu sopstvenih saznanja, te da je o tome dužan da sačini pisani izvještaj sa kojim upoznaje direktora i podnosioca obavještenja, odnosno prijave.

Ostala je i preporuka iz Mišljenja od 28. februara 2022, koja je prepoznata i u Izvještaju o donošenju i sprovođenju planova integriteta u 2022. godini, koja se tiče predviđanja zakonskog osnova za uvođenje procedura prilikom zapošljavanja i donošenja odluke o izboru najboljeg kandidata, uz argumentovano obrazloženje koje sadrži razloge kojim su se komisije za ocjenu prijava rukovodile. Time bi bila izbjegnuta proizvoljnost, a kandidatima prijavljenim na konkurs omogućeno da razumiju suštinske razloge na temelju kojih je donijeta odluka, kako bi mogli da procijene i ostvare svoje pravo na ulaganje djelotvornog pravnog sredstva. U ovom dijelu preporuka,

	<p>Agencija je zainteresovana da, u okviru svojih nadležnosti, pruži punu podršku razvoju pomenutih procedura, i time doprinese punoj transparentnosti rada i jačanju integriteta zdravstvenog sistema.</p>
Mišljenje na Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sprječavanju korupcije	<p>Postupajući po službenoj dužnosti, Agencija je sagledala odredbe Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sprječavanju korupcije, dostavljene od strane Odbora za antikorupciju Skupštine Crne Gore. Imajući u vidu iskustvo u dosadašnjem sproveđenju Zakona, Agencija je prepoznala korupcijske rizike i nedostatke u samim normama, koje ih čine neprimjenjivim u praksi.</p> <p>Manjkavosti su uočene u normama koje se odnose na definiciju javnog funkcionera, povezanog lica i poklona, obavezu podnošenja izvještaja za članove stalnih i povremenih radnih tijela, zabranu ugovaranja otpremnine za slučaj prestanka javne funkcije i uvođenje dvostopenosti u rad Agencije, odnosno predviđanje postupanja Savjeta po žalbi na odluke Agencije. Pored toga, Nacrt ne sadrži procjenu fiskalnog uticaja propisa.</p> <p>U Mišljenju je poseban oprez zatražen kod odredaba koje se tiču uvođenja novih nadležnosti Agencije. Među njima su praćenje životnog stila javnog funkcionera, pristup računima bankarskih i drugih finansijskih institucija bez saglasnosti javnog funkcionera i izricanje opomene ukoliko Agencija utvrdi manja odstupanja prijavljene imovine i prihoda od stvarnog stanja. Ovako predviđena ovlašćenja nije moguće primijeniti bez dodatne razrade i uskladišivanja sa više relevantnih propisa.</p> <p>Kad je u pitanju predviđena nadležnost Skupštine, odnosno nadležnog Odbora, da inicira razrješenje pojedinih ili svih članova Savjeta Agencije u slučajevima negativnog izjašnjavanja o izvještajima koje je potrebno dostaviti Skupštini ili nadležnom Odboru, tri puta u toku trajanja mandata Savjeta, Agencija je u Mišljenju navela zašto smatra da to predstavlja primjer očiglednog neprimjerenog pritiska i političkog uticaja na njen rad. Predmetna odredba Nacrta zakona je ozbiljna prijetnja nezavisnosti, samostalnosti i nepristrasnosti funkcija člana Savjeta i direktora Agencije, što se kosi sa Konvencijom Ujedinjenih nacija o korupciji i preporukama relevantnih međunarodnih organizacija o potrebi minimalizovanja političkog uticaja izvršne i zakonodavne vlasti na antikorupcijske institucije.</p> <p>Na kraju, ali ne manje važno, analizirane su i prelazne i završne odredbe Nacrta zakona koje se odnose na prestank mandata članovima Savjeta i direktoru Agencije bez prethodnog dovođenja u pitanje njihovih sposobnosti u zakonom utvrđenim postupcima. Time im se, između ostalog, uskraćuje mogućnost da ospore prestanak svog mandata pred nadležnim sudovima. Logično i pravedno rješenje bi bilo da ova lica vrše funkciju shodno mandatu na koji su izabrani, osim u slučaju da im zbog utvrđene odgovornosti mandat mora prestati, posebno s obzirom na to da nijesu promijenjeni uslovi za njihov izbor na predmetne funkcije.</p>
Mišljenje na Predlog pravilnika o kontroli imovine prihoda i životnog stila policijskih službenika	<p>Postupajući po Zahtjevu Ministarstva unutrašnjih poslova br. 040/23-8614 od 31.03.2023. godine, Agencija je analizirala Predlog pravilnika o kontroli imovine, prihoda i životnog stila policijskih službenika i relevantne odredbe Zakona o unutrašnjim poslovima ("Sl. list CG", br. 70/21, 123/21 i 3/23). Sageleđavajući navedeni Predlog pravilnika, kroz iskustvo Agencije u primjeni Zakona o sprječavanju korupcije, a koji utvrđuje obavezu podnošenja izvještaja o prihodima i imovini za javne funkcionere i državne službenike koji imaju propisanu obavezu podnošenja izvještaja u skladu sa posebnim zakonom, analizom navedenih akata u Mišljenju je utvrđeno sljedeće:</p>

„Imajući u vidu ranije donijete preporuke na Nacrt pravilnika o kontroli imovine i životnog stila policijskih službenika br.040/22-37703/2 Agencija konstatiše da je uvažena preporuka koja se odnosila na definisanje terima „životni stil policijskog službenika”, kao i preporuke vezane za razradu procedura za postupanje službenika za kontrolu rada u Ministarstvu kada se utvrdi da su podaci iz Izvještaja policijskog službenika „nepotpuni”, odnosno „netačni” što je posebno značajno imajući u vidu da isti proizvode značajno drugačije posljedice po konkretnog službenika.“

Agencija je takođe, u odnosu na ranije datu preporuku na Nacrt pravilnika koja se ticala ovlašćenja, odnosno osnova za raspolaganje podacima neophodnim za rad službeniku za kontrolu rada u Ministarstvu, notirala da je u član 185 stav 2 Zakona o unutrašnjim poslovima, posljednjim izmjenama, a koje su stupile na snagu 10. januara 2023, uvedeno da službenik za kontrolu rada u Ministarstvu, pored liste ovlašćenja koja ima na raspolaganju u vršenju predviđenih poslova ima i policijska ovlašćenja propisana ovim zakonom i drugim zakonima.

U Mišljenju je posebno prepoznata potreba definisanja „povezanog lica”, u dijelu kojim se utvrđuje da je to osim precizno uvedenih kategorija i „svako drugo fizičko ili pravno lice koje se prema drugim osnovama i okolnostima može opravdano smatrati interesno povezanim sa policijskim službenikom, njegovim bračnim, odnosno vanbračnim supružnikom i djecom“. Mišljenje Agencije je da ovaj dio odredbe iz člana 3 stav 2 Predloga pravilnika ostavlja prostor za široka diskreciona tumačenja službenika za kontrolu rada u Ministarstvu koji treba da cijeni ko se može opravdano smatrati „interesno povezanim“. S tim u vezi, predlaže se da član 3 stav 2 Pravilnika glasi: „Povezano lice sa policijskim službenikom, njegovim bračnim, odnosno vanbračnim supružnikom i djecom u smislu ovog pravilnika, je srodnik u pravoj liniji i pobočnoj liniji do drugog stepena srodstava, srodnik po tazbini do prvog stepena srodstva, usvojilac i usvojenik, član zajedničkog domaćinstva, kao i svako drugo drugo fizičko ili pravno lice sa kojim su policijski službenik, njegov bračni, odnosno vanbračni supružnik i djeca u poslovnoj ili finansijskoj vezi za koju se opravdano smatra da bi mogla uticati na policijskog službenika koji je predmet kontrole u vršenju zakonom povjerenih policijskih poslova.“

Cijeneći katalog krivičnih djela za koja je nadležno Specijalno državno tužilaštvo (SDT), te namjeru zakonodavca da osigura prijavu najboljih kandidata za glavnog specijalnog tužioca i specijalne tužioce, koje će nakon javnog oglasa birati Tužilački savjet, ASK je prepoznala značaj da sproveđe postupak po službenoj dužnosti, te sagleda odredbe kojima se uređuje upućivanje državnog tužioca na određeno vrijeme u SDT, na zahtjev glavnog specijalnog tužioca, radi obavljanja poslova hitne prirode, povećanog obima posla ili zbog postupanja u konkretnom predmetu.

S tim u vezi, sagledane su relevantne odredbe Zakona o Državnom tužilaštvu, kao i odredbe Zakona o Specijalnom državnom tužilaštvu i Pravilnika o unutrašnjem poslovanju Državnog tužilaštva, godišnji izvještaji o radu Tužilačkog savjeta i Državnog tužilaštva (2019-2022), te date preporuke u cilju otklanjanja arbitrarnosti, proizvoljnosti i potencijalne zloupotrebe u primjeni instituta upućivanja državnih tužilaca u SDT, shodno članu 24 Zakona o Specijalnom državnom tužilaštvu.

Imajući u vidu da ni Zakonom o Državnom tužilaštvu, kao ni Zakonom o Specijalnom državnom tužilaštvu i Pravilnikom o unutrašnjem poslovanju Državnog tužilaštva ("Sl. list CG", br. 6/16, 29/17 i 68/22) nije predviđeno koji su minimalni uslovi koje treba da zadovolje državni tužioci koji se upućuju u Specijalno državno tužilaštvo, a što je još važnije, kako predmetnim propisima nije uređeno koji obim ovlašćenja, status i opis poslova

Mišljenje na odredbe relevantne za upućivanje državnih tužilaca u Specijalno državno tužilaštvo

	<p>imaju tužioци koji su shodno članu Zakona o Specijalnom državnom tužilaštvu upućeni na rad u ovo tužilaštvo Agencija je pozvala resorno ministarstvo da predloži adekvatna rješenja u ovoj oblasti kako bi se osigurala kvalifikovanost državnih tužilaca koji bi shodno institutu upućivanja obavljali „poslove hitne prirode“, odnosno bili upućivani shodno „povećanom obimu posla“, kao i „postupali u konkretnom predmetu“, shodno članu 24 Zakona o Specijalnom državnom tužilaštvu.</p> <p>Osim kriterijuma kojima bi se nedvosmisleno utvrđivala njihova kvalifikovanost za rad u ovom Tužilaštvu, Agencija je procjenila da je neophodno jasno zakonski precizirati obim ovlašćenja, status i opis poslova navedenih lica, kako bi se osiguralo da upućeni tužioци osim kvalifikovanosti za obavljanje konkretnog tužilačkog posla, imaju i ovlašćenja da sprovode tužilačke radnje u kapacitetu koji ima specijalni državni tužilac i odgovornost za radnje koje sprovode.</p> <p>Skromna razrađenost pravnih procedura kod upućivanja tužilaca na rad u Specijalno tužilaštvo, odnosno nepostojanje iste, te „relativizovanje“ činjenice da je Zakonom o državnim tužiocima uređeno samo pitanje upućivanja državnih tužilaca u drugo tužilaštvo uz uslov da se radi o tužilaštvu istog ili nižeg ranga, a da zakonska rješenja u pogledu uslova koja tužilac treba da ispunи ne ograničavaju upućivanje u slučajevima kad se ono sprovodi na zahtjev Glavnog specijalnog tužioca, ne smije biti opravданje za praksu postupanja „upućenih tužilaca“ u statusu koji shodno Zakonu o Specijalnom državnom tužilaštvu ne bi mogli imati, jer član 4 Zakona propisuje da poslove gonjenja učinilaca krivičnih djela navedenih u članu 3 ovog zakona, vrše glavni specijalni tužilac kao rukovodilac državnog tužilaštva i specijalni tužioци kao državni tužioци, čiji broj određuje Tužilački savjet u skladu sa Zakonom o Državnom tužilaštvu, ali ne i upućeni tužioци shodno članu 24 istog Zakona. Preporuka Agencije je da u cilju očuvanja pravne sigurnosti, a do definisanja pomenuih procedura, sve radnje predmetih tužilaca treba da budu „odobrene“ odnosno potpisane od stane Glavnog specijalnog tužioca kao onoga na čiji je zahtjev Tužilački savjet odlučivao.</p>
<p>Mišljenje na relevantne odredbe različitih propisa kojima se uređuje rad Opšte sjednice Vrhovnog suda Crne Gore i Sudskog savjeta u dijelu koji se odnosi na izbor kandidata za predsjednika</p>	<p>Cijeneći značaj procedure za izbor predsjednika Vrhovnog suda Crne Gore, a posebno dijela procedure vezanog za Opštu sjednicu Vrhovnog suda na kojoj se utvrđuje predlog kandidata za izbor predsjednika Vrhovnog suda, kao i procedure koja se odnosi na obavljanje Sudskog savjeta Crne Gore od strane Opšte sjednice Vrhovnog suda o predlogu kandidata, te postupanje Sudskog savjeta u konkretnoj proceduri, Agencija je prepoznala značaj da sprovede postupak po službenoj dužnosti, sagleda navedene faze za utvrđivanje kandidata za predsjednika Vrhovnog suda i djelujući preporukama doprinese unaprjeđenju kvaliteta budućih zakonskih rješenja u ovoj oblasti.</p> <p>S tim u vezi, detaljno su cijenjene sve relevantne odredbe različitih propisa, u prvom redu Ustava Crne Gore, Zakona o Sudskom savjetu i sudijama, Poslovnika Sudskog savjeta, Zakona o sudovima, Poslovnika o radu Opšte sjednice Vrhovnog suda, Odluke o broju sudija u sudovima i Etičkog kodeksa sudija.</p> <p>Na osnovu sprovedene analize, u zaključnim ocjenama date su preporuke koje se odnose na potrebu normativnog uređenja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pitanja relevantne većine za donošenje odluka Opšte sjednice Vrhovnog suda; • odredaba o izuzeću sudije Opšte sjednice Vrhovnog suda, a koji je ujedno i kandidat za predsjednika Vrhovnog suda;

- obaveze Sudskog savjeta da doneše odluku o konkursu u situacijama kada nijedan kandidat za predsjednika Vrhovnog suda nije dobio potrebnu većinu Opšte sjednice Vrhovnog suda, po raspisanom oglasu za slobodno radno mjesto za predsjednika Vrhovnog suda, na koji način bi se predmetna procedura i pravno završila, te ostavio prostor za postupanje kandidata koji smatraju da su njihova prava oštećena da kroz pravne procedure dokazuju isto, te predviđanje jasnog zakonskog roka u kome je Sudski savjet dužan da doneše predmetnu odluku.

U Mišljenju je posebno naglašeno da svaka procedura selekcije kandidata po oglasu za slobodno radno mjesto u najširem smislu riječi, a posebno ona koja se odnosi na izbor predsjednika Vrhovnog suda, sa svim nadležnostima i ovlašćenjima koja navedena funkcija nosi sa sobom, a koja nije precizno zakonski uređena, ostavlja prostor za različita tj. diskreciona postupanja, što je pogodno tle za razne vrste zloupotreba, proizvodi pravnu nesigurnost, te u krajnjem prostor za pojavu korupcije.

Zbog svega navedenog Agencija je u mišljenju navela da je u što kraćem roku neophodno pravno urediti šta podrazumjeva potrebnu većinu za donošenje odluke na Opštoj sjednici Vrhovnog suda, koja varira od potrebne jedne polovine do dvotrećinske većine ukupnog broja sudija, odnosno pravno riješiti dilemu da li je zakonodavac mislio na broj sudija određenih shodno Odluci o broju sudija u Vrhovnom суду Crne Gore (osamnaest sudija i predsjednik suda), ili na broj izabranih sudija koji vrše sudijsku funkciju u momentu odlučivanja.

Istoremeno, Agencija je prepoznala potrebu pravnog normiranja i situacije kad se sudija Vrhovnog suda javi na slobodno mjesto predsjednika Vrhovnog suda, a ujedno na Opštoj sjednici Vrhovnog suda i glasa, odnosno definisati odredbe o eventualnom izuzeću istog, pritom vodeći računa o kontekstu potrebne većine za utvrđivanje predloga za izbor predsjednika Vrhovnog suda, posebno imajući u vidu stepen kvalifikovane većine koji se pri glasanju u predmetnom slučaju traži, a sve kako bi kandidat koji dolazi iz redova sudija Vrhovnog suda imao „jednake uslove“ u trci za izbor za predsjednika Vrhovnog suda.

Na kraju, ali ne manje važno Agencija je zaključila da je potrebno propisati način postupanja Sudskog savjeta kada Opšta sjednica Vrhovnog suda obavesti Sudski savjet da nijedan kandidat za predsjednika Vrhovnog suda nije dobio potrebnu većinu, odnosno predvidjeti obavezu Savjeta da, po dobijanju obavještenja, a nakon njegovog razmatranja na sjednici doneše odluku o konkursu koja sadrži uvod, izreku i obrazloženje, te pravni lijek, na koji način bi se predmetna procedura i pravno zaokružila, te ostavio prostor za postupanje kandidata koji smatraju da su njihova prava oštećena da kroz pravne postupke dokazuju isto. Istovremeno, važno je predvidjeti jasan zakonski rok u kome je Sudski savjet dužan da doneše predmetnu odluku, imajući u vidu da nedefinisani vremenski okviri za postupanje, može voditi nepotrebnom odlaganju postupka čime se stvara pogodno tlo za iznalaženje raznih načina da se vrši uticaj na dinamiku predmetnog postupka, a jasan vremenski okvir u kome nadležni organ treba da postupi u konkretnom predmetu otklanja osnov na neravnopravnosti bilo koje vrste i eventualnu samovolju i selektivnost nadležnih u tim predmetima.

8.2

UPUĆIVANJE INICIJATIVA NOSIOCIMA IZVRŠNE I ZAKONODAVNE VLASTI

<p>Inicijativa za donošenje propisa koji će sadržati procedure, kriterijume i smjernice kojima će se voditi Uprava za katastar i državnu imovinu prilikom obezbjedivanja poslovnih prostorija za redovan rad parlamentarnih političkih subjekata.</p>	<p>U predmetnoj Inicijativi Agencija je po službenoj dužnosti analizirala relevantne odredbe Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja ("Sl. list Crne Gore", br. 3/20 i 38/20), Zakona o državnoj imovini ("Sl. list Crne Gore", br. 21/09 i 40/11), Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave ("Sl. list Crne Gore", br. 49/22, 52/22, 56/22, 82/22, 110/22 i 139/22), te Uredbe o prodaji i davanju u zakup stvari u državnoj imovini ("Sl. list Crne Gore", br. 44/10). Dodatno, prilikom analiziranja pravnog okvira u ovoj oblasti uzeta je u obzir i činjenica da je Uprava za katastar i državnu imovinu navela kao pravni osnov za obezbjedivanje prostorija za redovan rad parlamentarnih političkih subjekata iz člana 9 stav 5 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja i Međustranački dogovor o uslovima, načinu i postupku obezbjedivanja i korišćenja prostora za rad političkih stranaka iz 1993. godine (u kome se u tački 7. i 8. navodi da će radni prostor koji se obezbjeđuje u skladu sa tim sporazumom, parlamentarne stranke koristiti kao zakupci po osnovu ugovora o zakupu koji će zaključivati sa nadležnim organom kojeg odredi Vlada, a da će troškove zakupnine za radni prostor obezbjeđen u skladu sa tim dogовором, snositi Vlada obezbjedivanjem odgovarajućih namjenskih sredstava u Budžetu CG, dok se u tački 6 predviđa da pravo na obezbijedeni radni prostor gubi parlamentarna stranka ako izgubi parlamentarni status, stekne pravo svojine poslovnoj zgradi, dijelu poslovne zgrade ili drugom poslovnom prostoru koji je dovoljan i adekvatan za rad ili ako radni prostor počne da koristi za druge namjene koje nijesu utvrđene tačkom 4 tog dogovora).</p> <p>Imajući u vidu odredbe navedenih zakona i podzakonsih akata, kao i dijela pomenutog Međustranačkog dogovora, Agencija je u Inicijativi konstatovala da isto ne predstavlja dovoljan nivo unaprijed propisanih procedura po kojima će se sprovoditi raspolaganje ovog dijela budžetskih sredstva na transparentan način, što je osnovni preduslov za zakonito, nezavisno, nepristrasno i odgovorno vršenje poslova kojim javni funkcioneri i drugi zaposleni u organu vlasti čuvaju svoj ugled i ugled organa vlasti, obezbjeđuju povjerenje građana u vršenje javnih funkcija i rad organa vlasti i otklanjaju sumnju u mogućnost nastanka i razvoja korupcije, a istovremeno smanjuju prostor za favorizovanje pojedinačnih interesa na štetu javnog. S tim u vezi, Agencija je procijenila da je neophodno donošenje propisa koji će sadržati procedure, kriterijume i smjernice kojima će se voditi Uprava za katastar i državnu imovinu prilikom obezbjedivanja poslovnih prostorija za redovan rad parlamentarnih političkih subjekata, koje će isključiti arbitarnost u odmjeravanju okolnosti kojima se sada u svakom pojedinačnom slučaju rukovodi, a kako bi u narednom periodu u ovoj oblasti bila smanjena primjena diskrecionih ovlašćenja, trošenje „javnog“ novca bilo transparentno, te stvoren ambijent u kojem svi politički subjekti ovo pravo mogu ostvariti pod ravnopravnim, a unaprijed poznatim uslovima.</p>
--	---

ANEKS 9 – Obuke za obveznike antikorupcijskih zakona i drugih ciljnih grupa

Oblast	Teme obuke	Organizator	Struktura polaznika	Br. polaznika	
Integritet	Dvije obuke na temu „Integritet u javnoj upravi i sprovođenje planova integriteta“ Za menadžere na lokalnom nivou Za menadžere na državnom nivou (Obuke su održane u online formatu)	Uprava za ljudske resurse, u okviru Redovnog programa stručnog osposobljavanja državnih službenika i namještenika	Zaposleni iz Uprave za ljudske resurse, Glavnog grada Podgorica, Dnevnog Centra Herceg Novi, opština: Plužine, Andrijevica, Bar, Tivat, Kotor, Budva i Berane, kao i Gradske opštine Golubovci Zaposleni iz: Sudskog savjeta, Tužilačkog savjeta, Uprave policije, Uprave za statistiku, Ministarstva kapitalnih investicija, Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, Ministarstva odbrane, Zavoda za zapošljavanje Podgorica, Zavoda za školstvo Crne Gore, Osnovnog državnog tužilaštva Ulcinj, Osnovnog državnog tužilaštva Kolašin, Višeg državnog tužilaštva Bijelo Polje, Suda za prekršaje Budva, Osnovnog suda Berane, Osnovnog suda Rožaje, Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama, Sekretarijata za zakonodavstvo.	15 27	I kvartal
Izveštavanje o prihodima i imovini javnih funkcionera	Dvije obuke na temu „Primjena antikorupcijskih propisa iz nadležnosti ASK“	ASK	Predsjednica Skupštine opštine Pljevlja, predsjednik Skupštine opštine Plav i još četvoro javnih funkcionera iz te opštine (online)	6	II kvartal
Sprječavanje sukoba interesa u vršenju javnih funkcija			Glavni grad - sedmoro odbornika i predstavnik Službe za zajedničke poslove	8	
Obaveze, ograničenja i zabrane za organe vlasti u izbornoj kampanji					
Postupanje po prijavama zviždača i zaštita zviždača					

Preventivne nadležnosti ASK	Uloga ASK u sprečavanju korupcije	NVO Mladiinfo Montenegro i Portal Mladi Nikšića	Učesnici projekta "Building Resilience Through Information"	6	III kvartal
--------------------------------	--	---	---	---	-------------

ANEKS 10- Obuke koje su pohađali službenici Agencije

Tema obuke	Organizator	Struktura polaznika	Broj polaznika	
Pet obuka na temu „Sprovođenje i implementacija ISO standarda“	ASK (Tim za kvalitet)	Pomoćnik direktorice, načelnici i službenici	43	I kvartal
Radionica na temu,, Analiza i obrada podataka u okviru dnevнog reda Programa o finansijskim istragama vođenim obavještajnim radom	ABA ROLI	Službenica	1	
Trće godišnja regionalna obuka za više zainteresovanih strana o zaštiti zviždača	RAI	Službenica	1	
Seminar na temu „Novine u Zakonu o javnim nabavkama“	Centar za radno i poslovno pravo	Službenica	1	
Radionica u okviru projekta „Partnerstvo za otvorenu upravu na lokalnom nivou“	Opština Bar i Međunarodni republikanski institut IRI	Načelnik	1	
Seminar „Zakon o javnim nabavkama-izmjene i dopune“	Institut za ekonomiju i pravo	Službenica	1	
Obuka na temu „Izrada zakona i drugih propisa u skladu sa pravno tehničkim pravilima za izradu propisa i smjernica za uskladivanje propisa CG sa pravnim projektom EU	Uprava za ljudske resurse	Načelnica	1	
Obuka na temu „Pravo na suđenje u razumnom roku u upravnom postupku (Evropska konvencija o ljudskim pravima, član 6)	Uprava za ljudske resurse	Službenica	1	
Radionica na temu „Rodna ravnopravnost u medijaciji“	Centar za alternativno rješavanje sporova	Sekretarka ASK	1	
Obuka na temu „ Mobing“		Službenica	1	
Obuka na temu „Rodna ravnopravnost“	Uprava za ljudske resurse	Sekretarka ASK i tri službenika	4	

Obuka na temu „Timski rad“		Službenica	1	II kvartal
Obuka na temu „ Zabrana diskriminacije“ (online format)		Službenica	1	
Radionica „Istrage i sankcije u pogledu monitoringa političkog finansiranja“	Međunarodna fondacija za izborni sistem (IFES)	Službenici	2	
Forum radionica „Unapređenje borbe protiv korupcije i saradnje u investicionim projektima“ u okviru Mreže antikorupcijskih praktičara duž ekonomskog pojasa puta svile	UNODC Kancelarije Ujedinjenih nacija za borbu protiv droge i kriminala	Službenica	1	
Regionalna radionica „Konflikt interesa u sektoru bezbjednosti“	Centar za bezbjednosnu saradnju (RACVIAC), uz podršku Regionalne antikorupcijske inicijative (RAI) i Ministarstva odbrane	Službenici	2	
Regionalna radionica o unapređenju saradnje između antikorupcijskih tijela i vrhovnih revizorskih institucija	UNODC Kancelarija Ujedinjenih nacija za borbu protiv droge i kriminala	Direktorica i pomoćnica direktorice	2	
„Jačanje prevencije kriminala i upotrebe droga među mladima kroz edukaciju o zakonitosti i kampanjama podizanja svijesti koje se bave prijetnjama od organizovanog kriminala i korupcije“	Odjeljenje za transnacionalne prijetnje (TNTD) Organizacije za evropsku bezbjednost i saradnju (OEBS) i Kancelarija koordinatora OEBS-a za ekonomske i ekološke aktivnosti (OCEAA), u saradnji sa Vladom Republike Sjeverne Makedonije i Globalnom inicijativom protiv transnacionalnog organizovanog kriminala (GI-TO)	Službenik	1	
Ljetna škola za mlade antikorupcijske praktičare iz Jugoistočne Evrope	Sekretarijat Regionalne antikorupcijske inicijative (RAI),	Službenice	2	III kvartal
Seminaru o saradnji u okviru Odjeljenja za suzbijanje nepravilnosti i prevara (AFCOS)	AFCOS, u sklopu Twinning light projekata „Unapređenje kapaciteta institucija AFCOS Sistema u oblasti upravljanja nepravilnostima“	Službenik	1	
Radionica o Konvenciji Ujedinjenih nacija protiv korupcije (UNCAC) i mehanizmima za evaluaciju njene primjene	Kancelarija Ujedinjenih nacija za drogu i kriminal (UNODC), u partnerstvu sa Regionalnom antikorupcijskom inicijativom (RAI).	Službenice	2	
Radionica na temu upravljanja rizicima nepravilnosti i prevara	TAIEX u saradnji sa Odjeljenjem za suzbijanje nepravilnosti i prevara (AFCOS Kancelarija) Ministarstva finansija	Načelnik	1	